

KÉPES HÉT

ORSZÉGHIVATAL
KÖNYVTÁR

*Tartós,
frissítő hatás!*

Ha éjfél tájban a víg hangulat elérte tetőpontját, felfrissülni kívánunk, hogy a kedélyes együttlét utolsó óráit is teljesen kiélvezhessük. Nehány csepp Elida-kölnivíz elegendő ahhoz, hogy a fáradtság és álom elszálljon, mert az Elida-kölnivíz tartósan frissít.

ELIDA

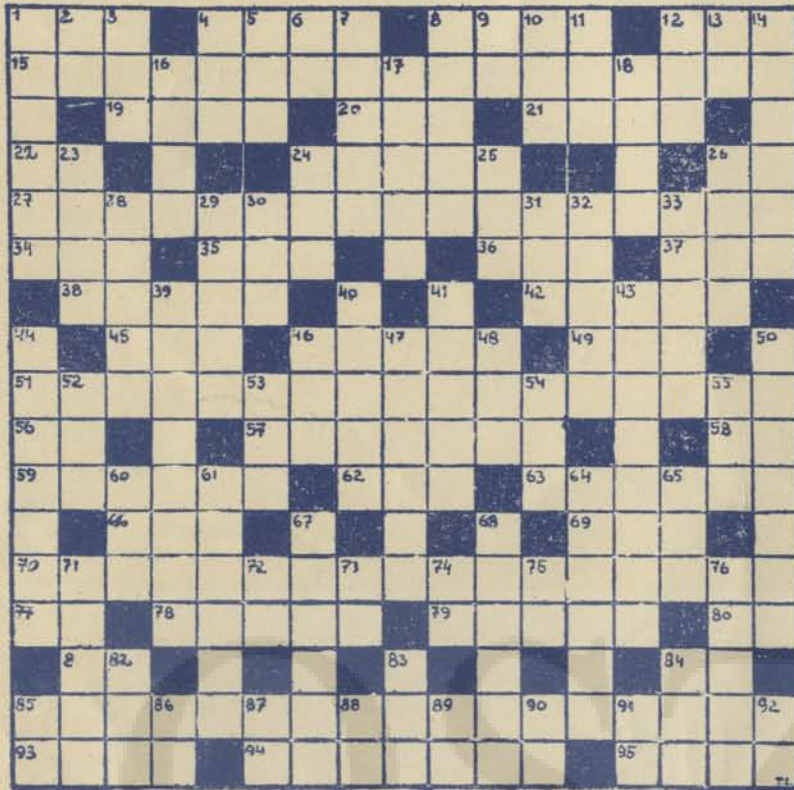
KÖLNIVÍZ

A Képes Hét keresztszórejtvénye

Megfejtési határidő, 1930 március 5

A rejtvény helyes megfejtői között három értékes könyvet sorsolunk ki. A nyereményekre a Képes Hét minden olvasója pályázhat.

VIZSZINTES:

1. Harmadik hatvány
4. A romlott zsir
8. Futballista teszi a labdával
12. Híres kisázsiai hegy
15. Igen jövedelmező mesterség — Amerikában
18. Lendület
20. Napszak
21. Regénycímek alatt olvasható szócseka
22. Az ábra felc

24. Nyomo
26. ... ribaldi
27. Büntetendő cselekmény
34. Muri
35. Puffy másik neve
36. Az utolsó állomás
37. Betű fonetikusán
38. Csirkefogó
42. 870 km. hosszú európai folyó
45. Vissza: segédige
46. Község Pest megyében cukorgyárral

49. Igekötő
51. A francia vígjáték fontos eleme
56. Szamárhang
57. Több amerikai flmgyár nevéből üszcállított szó
58. Kettős mássalhangzó
59. A nettó és a tóra együttesen
62. Muri
63. Oka vagyok valaminek
66. Bru ... lda
69. Lop

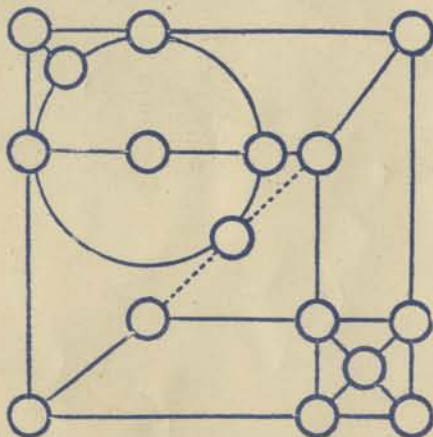
70. Nagyon kellemetlen dologra mondjuk
77. Képző
78. Híres fa volt Pest közepében
79. A madarak királyai
80. Vissza: üz
81. Holnapelőtt
84. Mássalhangzó fonetikusán
85. Közmondás
93. Filmsztár keresztnéve
94. Serény
95. Istállóban található
39. Híres ókori csata szín-helye
40. Herceg közkeletű idegen szóval
41. Konrád II. becézőneve
43. Hintek
44. A Teleki téren nagy mennyiségben van
46. ... neipáció
47. A lelkeket átszállítja Hades hazájába
48. Menni — latinul
50. Egyik karia hiányzik
52. Kulcsra jár
53. A ... nz
54. Az 55. függőleges ékezet nélkül
55. O. O. O. O.
60. Vissza: a mi telenünk nek Afrikában élő rókona
61. Lantos Sebestyén előneve
64. Pénzegység volt
65. Ritkán használt kettőzött kettős mássalhangzó
67. Cudar
68. Váltó egy fajtája
71. Árpád apja
72. Rövidítés
73. Francia névelő
74. Kötőszó
75. Azonos mássalhangzók
76. Igen értékes pálmafajta, melyből keményítő készül
82. Meztelen
83. 1500 évet is elérő fa magánhangzói
84. Főzélék
85. Francia bírókosnévmás
86. Kiesnyítő rag
87. Mássalhangzó
88. Jupiter szerelme
89. B-vel esomo
90. Haramiavezér monogramja
91. Tegnapután
92. Híres énekes monogramja

FÜGGŐLEGES:

1. A dőszókat őrzí
2. Gyilkol
3. Budapesti sportegylet (koresolya)
4. Észrevevésnél használt szó
5. Húz
6. Rangjelző
7. Jelenet — nemetül
8. Operettben is, bankban is található
9. Betű fonetikusán
10. Szülő becéző neve
11. Csapadéy
12. Női név
13. Kötőszó
14. Mitológiai alak, ki a földgömböt tartotta hátán
16. Női név
17. Egyforma betűk
18. Filmesillag
23. Bécs egyik leghíresebb középülete
24. Igy — latinul
25. Hang
26. Japán nőeske
28. ... Haid
29. ... Borden
30. A vasút egyik fontos alkotórésze
31. Csatorna a Dunántúlon
32. Ilyen rend is van
33. Telefonközpont volt (női név)

FEJTÖRŐ

Bűvös négyszög

Az ábra minden egyes köröcskéjébe úgy írandók be az 1-től 16-ig terjedő számok, hogy minden egyes egyenesen s a körön levő számjegyek összege 26-ot adjon.

Földrajz

AF A A DI E GUA IN KA LA
LAE MA MA MO NA NYASZ PHE
POLY PY RA RÁT RO RI SOS
SZA TE THER

1. vulgrész
2. Örök város
3. Tarka bélyegeiről is ismert középamerikai állam
4. Híres volt az itteni Diana-templom
5. Gyönyörű olasz város
6. Itt esett el Leonidas
7. Nagy ázsiai félsziget
8. Nagy afrikai tó, Mozambique-től keletre
9. Noé kikötője volt

Ha a meghatározások alapján helyesen rakjuk össze a szótagokat, akkor a nyert tulajdonnevek kezdőbetűi egy délamerikai állam nevét adják.

KÉPES HÉT

Előfizetési díj: egész évre 140.—,
félévre 72.—, negyedévre 36.— Kő

SZÉPIRODALMI HETILAP

Külföldre: egész évre 164.— Kő
félévre 85.—, negyedévre 45.— Kő

III. évfolyam.

6. szám.

Prága, 1930 február 9

A FARSANG KIRÁLYNŐJE

4 évszak

GYÖRNYÉZSŐ Életvagy utazás

A harmadikban füst van és bagószag,
s ahogy kinézek, át az ablakon, le,
a völgyek itt is ködképpel adóznak
a hegyeknek, mint nálunk, s ajkamon Te

buggyansz elő, de zakatol a fütés,
s hideg tódul be, ha itt-ott megállunk.
Az élet mindig ilyen jégbehütés?
ilyen egyforma? s álmunkban az álmunk

ilyen egyformán visszatérő görbe?
hát akkor mért kell annyit futni, futni?
és mért nagyobb a közélről a törpe,
mint messziről a nagy, ha oda jutni

ahol örök a földfeletti béke,
a tisztaság s a léleknek uralma,
hiába lótnak, nem lehet. Pont. Vége.
... A fákon narancs, mint nálunk az alma

és virágok, mik otthon csak tavasszal
virágzanak és szabadban a pálmák,
ó mennyi minden, ami mind vigasztal,
hogy jobban tudjuk átaludni álmát

az életutnak, ha már így akarták. —
A vonat zökken és helyére mászik:
határ, uj mozdony, uj beszéd, uj fajták
— és így tovább, a végső állomásig.

(Megjelent a „Nyugat” január 1-i számában.)

MITHRIDATES ARÁNYA

IRTA: Egri Viktor

A hajóut negyedik napján történt. Holnapután a Le-viathan utasai Le Havreban partra szállhattak, addigra miss Lilliannak el kellett döntenie, kire bizza párisi szabószámlái rendezését, Petersenre, a svéd bankárra, vagy Mr. Hudleyra, aki angol ember létére kivételesen szénfeketehaju és koromszinszemü volt, mintha Ibéria ege alatt pillantotta volna meg a napvilágot.

Szemtanuk állítása szerint miss Lillian, a Hippodrom sztárja, szörnyen unatkozott a bankár társaságában. Petersen kicsit kopaszodott és pókhasu volt, de ahhoz kétség nem férhetett, hogy csekkeire mindenkor akadt fedezet. A fekete angol viszont imponáló jelenség volt, remekül szabott ruhái pompás izmokat takartak. Nem holmi box vagy rugbysporttól, hanem előkelő polótól, vivástól és regattázástól szerzett magasabbrendű izmot. Miss Lilliannak ebben a tekintetben csalhatatlan szeme volt. A szímatja nem hagyta cserben, amikor Mr. Hudleyban kitűnő szerelmi partnert szímatolt.

Szupé után a bankár karját kínálta miss Lilliannak és mialatt a táncosnő Petersenbe karolt, a szeme sokatmondóan rávillant a fekete angolra. Mr. Hudley nyomban elérte a szembeszédet és a társalgó egyik asztala mellé már hárman telepedtek. A háromszög, ahogy a hajón a társaságot elkeresztelték. A szivarját rácsáló Petersenre osztották ki nyilván a férj szerepét és a kissé titokzatosan fellépő fiatal angolra a házibarátét.

Petersen felvette a desszertnél elejtett beszélgetés fonalát:

— Tulságosan alábecsüli a gyűjtők szenvedélyét, miss Lillian.

— A szerelem mellett csupán a pénzgyűjtés szenvedélyének van jogosultsága, — állapította meg temperamentosan a táncosnő.

— Amagam részéről visszatámasztónak tartom ezt a szenvedélyt ha öncéllá válik, — vetette közbe Mr. Hud-

ley. — Szerintem a pénzgyűjtés ne legyen több, mint célszerű sport.

— Más véleményen lesz barátom, ha majd maga is megkopaszodik, — nevetett rá miss Lillian. Gondolatban még hozzáfűzte, ha valaki ilyen fiatal és apollói természetű, bűn volna másnak, mint a szerelemnek rabja lenni.

Petersen a kopaszodásra való célzást magára vette és elnézően mosolygott.

— Nem érti a szenvedélyek lényegét, miss Lillian, — mondta. — A passziót, ami minden gyűjtés és a kedvtelésen túl a hasznosat, a közérdekűt benne. Bizonyos szempontból például az öreg pipák gyűjtése se nevelés, vagy neveléses volna például az én éremgyűjtő szenvedélyem? Rögtön illusztrálom, mennyire nem az!

A mellényzsebéből cigarettatárcá nagyságu apró lapos arany dobozt húzott ki és az asztalra tette. A dobozban gondosan selyemrongyba burkolt patinás érem volt, akkora mint egy ezüstdolláros.

A bankár hévvel magyarázott:

— Nézzék meg jól a kis érmet. Ez Mithridates aranya. Lehet vagy kétezeregyszáz esztendő. Nem hiszem, hogy egy tucattól több van belőle az egész világon. Az elmúlt héten értesített az ügynököm, hogy New-Yorkban felfedezett két példányt. Sajnos, későn érkeztem, csak az egyik érmet szerezhettem meg.

Miss Lillian kezébe vette az aranyat és lekicsinylőleg mustrálgatta.

— Nem is látni, hogy arany volna. Ennyi hühhó ezért a semmiséget! Mit adott érte, ha nem vagyok indiszkrét?

— 1250 dollárt.

— Ejnye, ezért már valami jóra való mutató gyűrűt vásárolhatott volna. Bogarasak maguk, gyűjtők. Alaposan tulfizette.

— Igaza van, alaposan tulfizettem, ha az ön szemével nézem, miss Lillian, mert hiszen az anyagértéke meg se közelíti a tíz dollárt. De nézze meg jobban. Mit lát rajta?

— Semmi különösét. Egyik oldalán egy puffadt bamba arcot, a másikon, na igen, ez már mutatósabb, egy görögös ruhájú alakot, kinyújtott karjában valami máddal.

— Kicsit felületes szemlélődés, — vélte a bankár. — A fej pontuszi Mithridatesé, elég eszes ember volt a maga idejében. Az érem revers oldalán maga Zeus ül, jobbában sást, baljában jogart tart. Tekintse meg közelebbről a király hajdiszét. Szallaggal van átkötve és göndör, mintha az imént hagyta volna el a legdivatosabb fodrásztermet. És nézze meg Zeus székét. Ezeröttszáz évvel utóbb a renaissance a legesodálatosabb változatait keltette életre.

Petersen egy szerelmes áhítatával simogatta meg az asztalra fektetett aranyat. A szomszéd asztaltársaság felállt, hogy megtekintse a ritkaságot. Egy perc múlva körbe járt az arany. Petersen közben valóságos értekezést tartott a numizmatika hasznosságáról.

— Látszólag semmitmondó és mégis feltár egy egész világot. Látom benne az eltűnt kor kulturáját, következtethetek ipara fejlettségére, a nép szokásaira, életkörülményeire. Egy nép mitológiájáról, művészete fázisairól! tesz tanúságot ilyen igénytelennek látszó éremdarab.

Miss Lillian nagy önuralommal elfojtotta ásitását.

— Pályatévészett ember maga Petersen. Miért nem lett professzor?

A bankár elnézően mosolygott és abbahagyta az értekezést.

— Remek darab, soká vadászhatott rá, — mondta a szomszéd társaságból egy himlőgyáros yankee.

— Éppen két esztendeig, — bókolt feléje a bankár és Mr. Hudleyhez fordult. — Hogy tetszik önnek, Mr. Hudley?

— Az első pillanatban azt hittem, hogy hamisítvány. Az udinei Cigoek gyakran megtréfáltak már bennünket. A nagy Sándor korabeli érmeiben, amilyen az öné, különös tökélyre tettek szert.

A bankember meglepődött. Rögtön látta, hogy szakemberrel van dolga, talán ugyanolyan szenvedélyes gyűjtővel, mint ő volt és ez a tudat, hogy kollegára lett, valósággal izgalomba hozta.

— Honnan gondolta, hogy hamisítvány? Talán túlságosan szabályosnak tünnek fel önnek is a haj bodrai. Nézze meg a nagyítómmal... Szabad az érmet!

Petersen a társaságra nézett, de hogy senki sem mozgott, megismételte a kérdést. Szótlanul nézték vissza rá.

— Ott lesz az asztalon, — szólalt meg végre a himlőragyás yankee.

Az asztalra pillantottak, de érmet nem láttak. Különös, az imént még ott volt valamelyiküknek a kezében és egyszerre nyoma veszett. Kinél volt utoljára? Miss Lilliannak az az érzése támadt, hogy Mr. Hudleynál. Világosan emlékezett, milyen sóvár szemmel nézegette. A lélekzete szinte elfuladt a gondolatra, ha valaki zsebre vágta az aranyat, csak az angol lehetett. És ilyen emberrel akarta Páris felé folytatni utját! Egy megbélyegzett ember, egy tolvaj csókja! Borzalmas!

Kellemetlen percek következtek. Kínosan feszengtek.

— Talán az asztal alá esett, — vélte az arany gazdája és nyomba megindult az asztal alatt a keresés. Felforgatták az összes szőnyegeket, megmozgattak minden butort, de az arany nem került elő. Eltűnt, mint a kámfor. Már nem mertek egymás szemébe nézni, elvégre nem valami apróságról, hanem egy kis vagyont érő ritkaságról volt szó.

A táncosnő hirtelen az asztalra borította gyönggyel kivarrott táskája diszkrét tartalmát.

— Nézzék meg, nálam nincs, — jelentette be kategorikusan. A szeme közben állhatatosan Mr. Hudleyn függött, aki némán, halotthalványan állt a sarokban és az egész arany utáni hajsza alatt meg se moccant.

— Uraim, nem marad más hátra, mint kézzelfoghatóan hebizonyítani, hogy tévedésből egyikünk zsebébe se került az arany, — tetézte meg a yankee a táncosnő ötlejét. Emelte is mindkét karját a magasba. — Parancsoljon velem, Mr. Petersen!

A bankár megrökönyödötten tiltakozott. Nem fog egy gentlemen becsületébe gázolni ilyen bagatell miatt. Hölgyek vannak a társaságban!

— Bocsánat, itt nem az ön jóérzéséről és gavalléroságáról, hanem a mi becsületességünkről van szó, — mondta a himlőragyás. — Tehát rajta, nyuljon a zsebébe. Vagy ha önnek kényelmetlen, elvégezheti más.

Petersen tiltakozása ellenére megmotozták egymást. Aprólékos gonddal, mintha körmönfont vámorok lettek volna. Aki átesett a motozáson, hátravonult.

— Megengedi, Mr. Hudley?

A feketehaju angol sápadtan nézett szembe a himlőragyással.

— Bocsánat, de a zsebébe senkit sem engedek nyulni.

A társaság halkán felszisszent. Mit jelentett ez? Miért tiltakozik ez az ember, amikor senkinek sem volt a motozás ellen kifogása. Petersen csodálkozva nézett Mr. Hudleyra.

— Igaza van, sir, ön az egyedüli, aki belátta, milyen megalázó számomra ez a vizsgálás.

De a himlőragyás félretolta a kis Petersent.

— Senki sem vitatja el, hogy joga van ehhez a tiltakozáshoz. És sajnos senki sem kényszerítheti, hogy alávesse magát a motozásnak. De miután valamennyien át-estünk rajta, hogy úgy mondjam, kissé különös... magára vessen, ha valaki furcsán találja értelmezni szabódását.

Mr. Hudley halotthalvány arca hirtelen áttüzesedett. A keze ökölbe szorult, rekedten vibráló hangon mondta:

— Felesleges, hogy a tiltakozás következményeire figyelmeltessen. Tulontul tisztában vagyok vele. Önök azt gondolhatják, amit akarnak, én megmaradok elhatározásom mellett.

A yankee gunyosan mosolygott, Petersen a kezét tördelte, egészen bizonyos, hogy a kollega a tolvaj, a gyűjtő szenvedélye elragadtatta, bűnre csábította, persze csak pillanatnyi megtévelyedésről van szó és egy kollegát ezért nem szabad az egész világ előtt tolvajnak bélyegezni. Feltette magában, hogy négy szemközt beszél vele, jóságosan, mintha az apja volna. Istenem, a fiatalok olyan halgák!

Miss Lillian hirtelen szükségesnek találta, hogy hátat fordítson az angol fiúnak és legtermészetesebb hangján a longchamps-i futtatásokról kezdjen beszélni a szomszédjával.

Mr. Hudley még egyszer körülpillantott. Tisztán látta, hogy mindenki tolvajnak tartja. A szája széle torz mosolyra rándult, vállat vont és gyorsan kisietett a teremből. Senki sem tartóztatta.

— Nála volt utoljára az arany. Világosan emlékszem, — fakadt ki a táncosnő. Csinos volt nagyon, jól állott neki ez a kis felindultság. — Gyanus volt nekem ez az ember a bemutatkozás pillanatától!

— Őrt kell állítani a kabinja ajtaja elé, — javasolta a yankee és kereszttül is vitte, hogy Mr. Hudley kabinja előtt őt posztoljon.

— Kegyeskedjenek elfelejteni a veszteségemet, — próbált a bankár napirendre térni az eset felett. Az intelem azonban keveset használt. Az arany eltűnésének híre percek alatt szétfutott az egész hajón és Mr. Hudley végérvényesen, feltámaszthatatlanul meghalt a társaságban, mielőtt felébredt volna.

Régen azonban a gondosan kikészített erkölcsi hullába mégis visszatért az élet. Takarítás közben a steward meglelte az aranyat. Szemtanuk állítása szerint pontosan Petersen szokott ülőhelye mögött a padlózat és a falburkolat közti hasadékba beleszorulva. Nyilvánvaló volt, hogy az érem éppen szórakozott tulajdonosa kezében volt utoljára.

Petersen boldogan sietett az angolhoz.

— Ezek után nem marad más hátra, mint megünnepelni feltámadásomat.

Szemtanuk állítása szerint Jimmy, a Leviathan barmixere izomlázat kapott ettől a feltámadástól.

— A himlőragyás yankee a hetedik cocktailnál az asztalra csapott.

— Ördögös fickó maga, Hudley, hogy mersze volt ilyen rongyos arany miatt kockára tenni a jóhírét. Mert nézzük csak, mi történik, ha a steward nem találja meg az aranyat?

Betegvizsgáló és gyógyintézet egész éven át nyitva

A modern technika minden vívmányával felszerelt

Inhalatorium

Kérjen magyar prospektust a fürdőigazgatóságtól

Poděbrady

gyógyítja a legjobban

— Még mindig jobban jártam, mintha végigkutatták volna a zsebemet, — mosolygott rejtélyesen az angol. — Sajátságos véletlen folytán ugyanis a másik aranyat, Petersen barátom ritkaságának hasonmását nekem sikerült megszerezni New-Yorkban.

Mr. Hudley a zsebébe nyult és kihalszta belőle az aranyat.

— Ki hitte volna nekem, hogy én is becsületesen 1250 dollárt adtam érte, ha nálam találják, mert történetesen tegnap este is itt volt a zsebemben. Magamra kellett venni a gyanut, hogy tolvajnak bélyegezzenek. Az egész kényelmetlen incidensért különben csak magamat okolhatom.

— Miért nem mutatta meg az aranyát, amikor Mr. Petersen az övét prezentálta, — szólt a yankee.

A bankár megértő mosollyal bókkolt az angol felé.

— Az igazi gyűjtők tapintatából, akik nem rontják el a kollégájuk örömét.

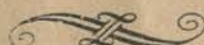
És félrevonta a sarokba Mr. Hudleyt.

— Voltaképpen hálásnak kell lennem a sorsnak ezért az esetért. Miss Lillian ma reggel a változatosság kedvéért hajlandónak mutatkozott belőlem hullát csinálni. Kicsit gyanusnak találta, hogy a steward éppen az én ülőhelyem mögött lelte meg az érmet.

Enyhe, szinte bocsánatkérő mosollyal hozzáfűzte:

— Nyilván abban a hitben, hogy eltüntetésével egy nyugős vetélytárstól akarok megszabadulni. Nos, én a választást megkönnyebbitem neki.

Szemtanuk állítása szerint miss Lillian Le Havreban egyedül szállt vonatra és szabószámlái rendezésére Párisban volt kénytelen alkalmas médiumot keresni.

K Ö N Y . . .

Irtta: SZÉP ERNŐ

Nini. Uj dolog. Friss dolog. Reform.

Szinte nem hittem a szememnek.

Amit láttam most ennek a reklámszépségnek az arcán a plakáton.

Vannak ezek a reklám-eszmények, szörme-, puder-, parfüm-, toilleteszappan-, fogpasztaszépségek. A model, akit az a gyárral és művészettel megalkudott piktor a plakátra teremtett, valahol egy színházban görli, vagy egy divatházban mannequin, de úgy adja, mintha dáma volna, oly pompázatos, oly álmatag. De úgy is tesz, mint ha tündér volna, olyan gondtalan, hontalan mosollyal mered ránk, részletek és foglalások közt vacilláló szegény földi halandókra.

A gyalog loholás közt, míg várja az ember a sarkon a forgalmi rendőr intését, meg az autobusz és a kistaxi ablakából oda pillant az ember az óriási Szépségre, ki bizonyos cégek vagy gyártmányok érdekében büvöli a lakosságot lankadatlanul, napfénynél, villanyfénynél egyaránt. Lassan aztán ismerősünk lesz az ilyen szappangrófnő, meg puderhercegnő.

Mit láttam most délután könyörgöm. Ott az autobusz-megállónál a hirdetőoszlopon, ott egyik misztikus imádoztunk, a fogpasztakirálynő mosolyog a forgalom közén. Hát annak a szemé alá, a rózsaszín orcájára három szabályos kövér könycseppet rajzolt oda valaki plajbázzsal.

Könyeket, fülönfüggő-forma ovális könyeket, szépen egymásfölé potyogókat.

Ez aztán ujság, nem? ezelőtt tudniük a névtelen huncut mindig bajuszt rajzolt oda a plakáton hódító primadonnáinknak, meg a reklám szépeinek az orra alá.

Mig az autobusz oda nem zötytyent, néztem, nézegettem azt a három, plajbásztól fakadt könycseppet elfogódva.

Vajjon ki volt ez a forradalmár, aki bajusz helyett könyekkel szereli föl a plakát beauté-ját?

Valami groteszk volt ez a hermelines, drágaköszemű elkuzott ajkakkal, terror-erővel, világító fogsorral vesztig mosolygó bábare a három könycseppel. Valami beteg dolog volt.

Szerettem volna véletlenül látni azt az ipsét, aki a könycseppet oda pocázta.

Talán nem is inasgyerek volt s nem humoros kis diák.

Nem az a nebuló volt, akinek mindig tréfára áll a feje.

Nem, ez nem csibész volt. Ez megbüntette a tündért, a démont, az istennőt, aki eszméletlenül, szívtelenül mosolyog a város töviskoszorus élete fölött.

Ez az ipse gürcülő magántisztviselő volt, bolttalan segéd volt, munkátlan ifjumunkás volt, kenyér, szerelem, álom és remény száműzöttje.

Ő is hirdetni akar, reklamizálni akar. Az élet könyeit hirdeti az a plakáton.

Ő nem a tegnap csibésze.

Nem; ő a ma fiatal mártirja.

A SZERELEM UTJA

Irtta: FALU TAMÁS

I.

Portelek mindössze öt kilométernyire feküdt a járási székhelytől. A szó szoros értelmében feküdt. A völgyecske volt az ágya, s a fölé hajló kis erdő volt a takarója. Öt kilométernyire volt a járási székhelytől, mégis mintha egy egész más földgömbön forgott volna a végtelenben. A járási székhely élt, fejlődött, emberek méhkasa volt, vonatok száguldoztak át rajta, autók öltöztették porfelhőbe. Az alig öt kilométerre fekvő kis község pedig husz esztendő óta nem gyarapodott egy házikóval sem. Olyan volt, mint egy különös temető, melyben föld alá temetkeznek az emberek.

S minden azon mult, hogy nem kapott rendes utat.

Az a keskeny szalag, amelyik a székhellyel összekötötte, mindennek nevezhető volt, csak utnak nem.

Ha fagyott; járhatalanná tette a kátyu. Ha esett; kerékagyig süppedtek bele a kocsik. Nyáron pedig a feneketlen homok miatt a téli fagy és az őszi eső után vágyakoztak a fuvarosok.

A községi képviselő-testületben sokszor szóvá tették a lehetetlen állapotot.

— Be kell menni a főszolgabíró urhoz! — követelöztek az elégedetlenek.

— Hiába. Már voltunk.

— Akkor megyünk a megyéhez!

— A megye nem csinál a főszolgabíró nélkül semmit — lohasztották le a reményeket a pesszimisták.

— Valamit mégis csak kell csinálni!

— Persze. Várni kell.

— Várni bizony, — nevetett a rektor. — Jön egy jó forgószél, elfujja az utat, akkor azután majd kapunk helyette másikat.

A főszolgabíró öreg ember volt. Már egy kicsit maradi is, nem szerette az ugynevezett rohamlépéseket a közigazgatásban. Mikor betöltötte szolgálatának negyvenedik évét, nyugalomba ment, s visszavonult a birtokára.

Uj ember került a helyére.

— Uj főszolgabírónk van! — adták tovább a jó hirt a portelekiek egymásnak.

— Uj ember, uj ut! — álmództak a forgalomba kapcsolódni kívánczók.

Az uj főszolgabírót egyszerre megkedvelte a járás. Nőtlen volt még, jókedvű, mozgékony, minden szépért és jóért lelkesedő fiatalember.

Hogy egy kicsit szerette a muzsikát, meg a szép asszonyokat, nem róttá meg érte senki. Elevenséget hozott a kaszinóba, bálók élére állt, vadászatokat rendezett. Pezsgés támadt, amerre csak megjelent.

Az uj főbíró a farsangzáró dominóbálon beleszeretett a községi orvos feleségébe.

A doktorné a legszebb asszony volt az egész járásban. Nagyon szép családi életet élt az urával. Két apró, szőke

gyerekük is volt, az egyik három-, a másik négyéves. Szerelemből ment az urához. Ez a szerelem az összes szakértő nénik és bácsik véleménye szerint örökké-tartónak, elkophatatlanak minősítették.

A főszolgabíró szerelme nagyon finoman, igen illedelmesen, egy boszton utolsó fordulójában jelentkezett.

A cigány leengedte álla alól a hegedűt, a cimbalmos félredobta a cimbalomverőt, s a táncosok homlokukat és gallérjuk mögött a nyakukat törölgetve kísérték helyükre a táncosnőiket.

A főszolgabíró azonban megállt a terem tulsó sarkán, összecsapkodta tenyerét, s hangosan harsogta:

— Hogy volt!

A primás felvette hegedűjét, s folytatódott a boszton.

— Szépen táncolnak — néztek össze a fal mellett üldögélő gardedámok.

— Szép pár! — csettintett nyelvvel néhány táncoskibic.

A terem újra forgásba kezdett, a dallam csuszós parketté vált, a csuszós parkett pedig olvadó dallammá.

De a cigány újra letette a vonót, s harmoniátlan tömeggé kavardott az előbbi ütemes emberszalag.

A főszolgabíró most épp a cigány előtt állt, nem kellett végig kiáltania a termen, s csak csendesen intett a primásnak:

— Még egyet!

A boszton lágy, merengő hullámozása harmadszor vonaglott végig a termen.

Most már mindenki a főszolgabírót nézte és a doktornét. Mintha együtt jártak volna tánciskolába, vagy éve-kig együtt táncoltak volna a kaszinó bálján. Pedig most táncoltak együtt először életükben.

— Maguknak ítélem a tánc szépségdíját, — tapsolt a kaszinóelnök felesége a főszolgabíró felé, mikor helyre vezette a doktornét.

II.

A doktorék mellékuccában laktak, mely kifelé nyílt a szabad mezőkre. A doktor a levegőt imádta, a tágas teret, a széles horizontot.

Mindent rá lehetett fogni az uccájukra, csak azt nem, hogy ott van a korzó. A főszolgabíró pedig sétálgatni szeretett volna arra felé, mert szívében olthatatlanul bízsergett a báléjszaka emléke.

Mikor először arra ment, a doktorné láthatatlan maradt. A csipkefüggönyök szemérmesen hullottak a ragyogó ablakokra. A ház előtt koesi állt, valamelyik tanyára akarta vinni a doktort.

A másnapi séta már szerencsével járt.

A nyitott ablakon épp kihajolt a szép asszony.

— Kezét csokolom! — dobta felé hirtelen a főszolgabíró a szavak meleg lassóját.

— Maga itt, amere a madár sem jár?

— Sétálok, sétálok. Nézem az uccákat, tanulmányozom a községemet. Ez kötelességem. Rend lesz itt, rend lesz. Személyesen fogom ellenőrizni a rendeletek betartását. Nem lesz ezután mosóvíz öntve az uccára, asszonyom!

— Na, nálam eddig sem volt.

— Elhiszem. Magában meg is bízom. De a személyzet, asszonyom. Naponta erre fogok járni...

— S éppen csak engem ellenőriz?

— Egyelőre.

— De csak nem gondolja, hogy naponta nagymosást tartok?

— Ebben igaza van — nevetett a főbíró. — Hanem én mégis errefelé akarok korzózni. Maga mégis néha csak kihajol az ablakon, s egy kicsit elbeszélgetünk. Mert bizony a legközelebbi bál még nagyon messze van.

— Korzózni akar a mi uccánkban? Nem gondolja, hogy holnap már a verebek is azt csiripelik, hogy a főbíró kerülgeti a doktornét?

A főbíró a két ujjja közé csipte állát.

— Látja ebben igaza van. Hanem lehet énnekem hivatalos dolgom is itt, ha csinálók magamnak. Hová vezet ez a lehetetlen rossz ut a réten át?

— Portelekre.

— Na látja, egyszerű az egész. Megcsináltatom az utat, s a dolog nagy fontosságára való tekintettel személyesen ellenőrzöm az utépítést.

III.

A portelekiek vágyva-vágyott utja a megvalósulás küszöbére érkezett.

A főszolgabíró kötelességét túlhaladó lelkiismeretességgel vitte keresztül az elhanyagolt község régi jogos követeléseinek teljesítését. A közigazgatási bejárásától kezdve az utolsó gőzhenger elnyikorgásáig, jó időben és rossz időben ott volt a munkánál. Korholt és lelkesített. Gánecsokodott és dicséretet osztott. S ha csak módját ejthette, az ablakon elfogott doktornének is beszámolt a közérdek szempontjából oly fontos utszakasz fejlődési eseményeiről.

Mikor az ut elkészült, a halás község küldöttséget menesztett az idők szavát megértő főbíróhoz, s hatalmas virágcsokorral fejezte ki szavakban kifejezhetetlen háláját.

A csokorból egy szál eljutott a doktorné ablakába is, s a virágszál mosolyogva integetett a most már vigan gördülő koesik felé.

SEBESI ERNŐ:

VIZIÓ EGY RÉGI KASTÉLYBAN

Unalom porlott a szörnű cinteremben,
Egy rostély alól zöldesen kandikált egy arc
Megindult a kötornácon és penészbe botlott a szeme
Egy roppant sasorr ménék friss szagára éhezett
S az éccaka csak vitte a gazdátlan udvaron
Patkók hetyke árnyékát leste a homokban,
De egy szemtelen kakas álmatlan torkán
Új dallamok szóltak s a szerpentin porszürkés

Szallagján egy vörös is ott már mozgott:
Hajnali fuvallat benzinszagot küldött:
Gógós fordulókban sziszegett egy anachronisztikus autó —
A cinteremben most vak szeszélyt ablakot nyitott
A páncélzat megzördült, egy véletlen bocsánatot is kért
S a hajnal már bátran és szabadon
Rikoltott egy menzi madár ébredező csőrén.

TÁRSASÁG

Irta: Márai Sándor

Késő éjjel felmegyek barátomhoz, aki elébem jön az előszobába, kezét szája elé tartja, s miközben kabátomat levetem, sugja:

— Társaság.

Kérem, hogy ismerősök-e? Azt mondja, nem, három házaspár, először vannak fönn nála.

Bemegyek a szobába, bemutatnak, leülök. Pillanatnyi szünet. Mindenki átnéz rajtam, ami csak részben szól személyemnek, részben helyzetemnek, annak, hogy most jöttem, semmi közöm hozzájuk, nem tartoznak törödni velem. Át kell vágni magam itt is, el kell foglalnom szerény helyemet az emberek társadalmában. Egyelőre feketét kapok, a divány egyik sarkán ülök, előttem egy hölgy, aki nem fordul meg, piros ruhában, s ezt mondja:

— ... László imádja Wellset.

Keresem Lászlót, melyik lehet? Biztosan az ura. Talán az a kopasz, az nem figyelt ide, biztosan az ura. De éppen így lehetne ez művészfejú, sörényes és cvikkeres. Egyes kutatók azt állítják, hogy házastársak hasonlítanak egymáshoz, a hosszú együttélés összetöri őket s fizikailag is hasonlítani kezdenek. Megpróbálom összerakni a hat embert, gyerekkoromban volt ilyen játékszerem, melyik fej melyik törzshöz való? A törzs itt a nő, a fej a férfi feje.

Lassan tájékozodom és hallgatok. A feketét iszom, elnyújtózom a diványon, még nem vettem föl, elbeszélnek mellettem, mint egy akváriumban, ahová új halat dobtak, némán uszik el mellettem a régi társaság. Szórakozottan és álmosan arra gondolok, hogy ez a legnagyobb dolog világon, egy-egy új ember. Nézem ezt a hat legnagyobb dolgot a világon. Szeretnék végigülni a diványon, de azt hinnék, hogy ez ellenük történik, s megjárom, — ezért, óvatosan, csak hátrább ülök, a könyvespolcra támaszkodom, valami kis helyzetet építek magamnak, most kezdhethük.

A szobában uszik a füst, a sok könyv bizonytalanul dereng át a homályon, van az egészben valami egy seanceból. Idegen emberek között mindig van valami egy seanceból. Nem lehet tudni, mi fog történni, lehet, hogy az egyik rögtön feláll, meghajtja magát s azt mondja: „Prockauer vagyok“ — s valami óriási kinyilatkoztatásba kezd, mely megváltoztatja a világ rendjét s új célokot tűz az emberiség elé. Cigaretázom. Ez lehet, hogy feláll valaki s kinyilatkoztatást tesz. Néha már megtörtént. De az is lehet, hogy én a következő pillanatban felugrom, fűgén felkuperodom az íróasztal tetejére és kukorékolni kezdek. Minden lehet. Lehet, hogy plazma mászik elő a gyászruhás hölgy szájából, esetleg elhunyt kedves fiának materializált szelleme, kocsonyás kezek jelennek meg a levegőben s egy siri hang azt mondja: „Én vagyok Goethe, pálinkás jóreggelt az egész társaságnak.“ Szellemek, különösen nagy emberek szellemei, általában ilyesmit szoktak mondani. Könnyű elektromos áramok járnak közöttünk, idegenek vagyunk, de azonos anyagból, az atomok keresik az ismerős atomot, átrendeződnek. Könnyű érintést érzek, az egyik hölgy reámnézett, elfogom a pillantását, behunyom a szemem, másfelé nézek, Ré-

gében így mondták: „surolt tekintetével.“ Milyen pontos ez, van az ilyen első pillantásokban valami testi és anyagi. Lehet, hogy viszonyunk lesz. A falat nézem, majd surolom tekintetemmel a hölgyet. Nem, nem lesz viszonyunk.

Megint a falat nézem. Most ezt hallom:

— Én nem szeretem Wellset. Olyan értekező.

— Lafcadio Hearn a végén már egészen japán volt.

— Nem tudom, hogy lehet nem szeretni Shawt? Én imádom Shawt. (Nő mondja.) Például az a rész a Johannában.

— Joseph Konradnak is van egy szigetről egy írása.

— Arra emlékszik, mikor leüti egy bunkóval? ...

— Női hang:

— ... ha valaki hallaná... ahogy itt beszélünk... Shaw... „mikor leüti egy bunkóval...“

Egy pillanatra szégyenlem magam, mert hallgatóztam. Az ilyesmi illetlen.

Az ember vetközzön le, maga is, ha a többiek meztelenül fürödnek s lubickolnak egy langyos, kissé szennyes, állott társalgásban, melyben jólérik magukat s nem szégyenkeznek egymás előtt. Most jön valaki, leül a parton ruhában s nézi őket, ez nem korrekt. Sajnos, nincs módom korrektnak lenni, undok mesterség. A multkor, anonim levélben, egy sértődött olvasó ezt írta: „Tudja, kicsoda kegyed? Kegyed egy detektív.“ Boldogan elpirultam, mikor ezt olvastam, ez a legnagyobb dicséret, amit kritika az írónak adhat. Hallgatóztam, benéztem egy idegen ablakon, köhögni kellene, hogy észrevegyenek. Hozzákezdtek levetközni. Néhány mondattal sikerülni fog. Akkor majd adnak egy kis helyet, beállítanak a rangsorba, s fesztelenül lubickolunk együtt tovább. Fáradt vagyok, lustán keresem a pontot, ahonnan fejest ugorhatok. Könnyen és kedvesen kell megszólalni, a start nagyon fontos, valahogy úgy, mintha már évek óta diskurálnánk itt ilyen szépen, hetesben, s éppen csak folytatok egy megkezdett gondolatot. Ártalmatlanul és szelíden kell kezdeni, most megszólalok, valaki felel, rögtön elkezdődik a kristályosodás folyamata, rokonszenv és ellenszenv alakul ki bennem és körülöttem, átveszem a hangot, viszem egy-ideig, míg megtalálom, milyen durban vagy mollban megy az egész, s akkor fújom harmonikusan velük tovább.

Talán a halálról lehetne valamit, az mindenkit érdekel. Van egy jó kis történetem a halálról. Még mindig Wellsnél tartanak? Tempo, egy, kettő... Kimondom:

— Ez az új Maugham-darab...

Senki nem nevet a szemembe. Három mondat után megkapom a hangot, csendesén viszem egy percig, átadom a szomszédomnak, valami langyosat érzek, már uszom.

Később kimegyek a másik szobába, szégyenkezés nélkül előhuzok egy névjegyet a tárcából, s felírom: seance, László szereti Wellset. Mit csinálnak, rossz a memoriám.

A szobalány nagy ezüsttálon egy magányos csésze feketét hoz.

LÉLEK A SERPENYŐBEN

írta: VOZÁRI DEZSŐ

Sanfranciskoból háborzongató hírek érkeznek.

Amerikából ritkán jön jó, mindig elvagyunk készülve a legrosszabbra, de ami most történt, mégis meglepő, borzasztó, kétségbeejtő. — hogy több jelzőt ne is alkalmazzak az érdeklődés felkeltésére.

Oh, ha el tudnám mondani úgy, ahogy volt, az egyszerű tény sallangtalan s mégis fenséges szörnyűségben, aminek kellő drámai aláfestést holmi wagneri harsonák se bírnak szusszal.

Szakadj meg szív: a lélek megmérgetett. (Minden külön értesítés helyett.)

Hadd sirjak egy sort hön szeretett lelkem detronizálása felett. Bruhaha, bruhaha...

Az ember — ah, milyen botor is a gyarló ember! — gyanútlan blazirtsággal lapozza a reggeli újságokat ama bizonyos törzskávéházában, hol személyi hitelének hurjai elpattanásig feszítvék. Újságok, betűk, papíros.

A vezércikk a világhatalmak politikai egyensúlyának restaurálásáról papol szédületesen intelligens formában. Jó, jó, de mi közöm hozzá? — Egy hollandiai luxus-hotel különtermében 3 diplomata 9 fogásos villásreggeli mellett úgy találta, hogy a tengeri leszerelés a tartós béke legbiztosabb záloga. Talán igazuk van. Mindegy. Engem legfeljebb az a bonyolult matematikai kules érdekel mindebből, mely az ilyen történelmi jelentőségű gáblíknál a terítékre kerülő fogások számát adja meg. — Következnek a napihírek. Például: a Konstantinápoly-Belgrád között közlekedő gyorsvonatokhoz ezentúl étkező- és hálokocsikat kapcsolnak rendszeresen. Annyi

baj legyen! — Würzburgban harakirit követett el egy villanyserelő, mert boldog-talanul volt szerelmes. Az is jó! Sztinesik, dombóvári esondörörmester száz font sterlingért eladta csontvázát a British-Museumnak. A gondolat nem eredeti, de változatlanul elsőrangú. Apropos: összes csontjainat melyen leszállított áron én is kiárusítom. Occasio! — Más: A walesi herceg ebben a szezonban tubarózsát visel frakkhoz, ez tehát ezentúl hozzá tartozik a bon-tonhoz. Még jó, hogy tudom. — És most megint más, valami egészen más: lélek a serpenyőben. Erről lesz szó. Egy pernyi türelmet s figyelmet kérek az olvasótól.

Dr. Adam Thompson, a sanfranciskói „Szeretet-kórház” főorvosa, korszakalkotó felfedezést tett, amennyiben hosszas és fáradságos kísérletezés után sikerült neki az emberi lélek súlyát egy rendkívüli érzékeny precíziós mérlegen lemérni. Thompson mester aligha lehet misztikus vagy spiritualista világnézetű férfit, különben nem támadt volna az a bizarr ötlete, hogy egy haldoklót közvetlenül a halál beállta előtt, majd közvetlenül a halál beállta után megmérjen. Mert ezt csinálta a bogaras doktor s a kapott súlydifferenciát kinevezte az elszállott emberi léleknek. Akik csak valamelyest értenek a test berendezéséhez s funkcióihoz, azok számára nem csodálatos a tény, hogy a halott test néhány grammal könnyebb az élőnél, hiszen a már haldokló szervezetben is dolgozik még szív és tüdő és izom, s ezek munkáját az érzékeny mérleg ki is mutatja. Ennél jóval különösebb az a gondolkodásbeli barbár merevség, amely Adam Thompsonnál ennél a „tudományos” patience-

játszmánál vezette és arra csábította, hogy ily burleszk formában harapjon bele a tudás, a megismerés fájának gyümölcsébe. Nem ő az első, aki a lélek testi vonatkozásait kereste, tudjuk, a böles Arisztoteles a hasban, a finom fejű Descartes pedig az agyvelő alkotó elemei közt kutatta a szemmel látható és kézzel megfogható lelkét, de az amerikai orvos esete már csak azért is érdekesebb ezeknél, mert 1930-ban történt. Thompson kétségkívül hű fia a modern Amerikának, mely nem tűr homályosságot még a legvégső dologban sem és el sem tud képzelni egyéb ekvivalenciákat, mint amik centiméterben, dekában vagy dollárban kifejezhetők. Ne áltassuk magunkat, nincs bennük titokzatos, kétségekben roskadozó lelkiünk ma már éppúgy lemérhető bármely jobbfejű mérlegen, akár a kukorica vagy marharépa. Thompson szerint az emberi lélek súlya: 6–10 gramm. Mert ennyi a súlykülömbözet az élő és halott test közt. Nem lehet másként, minthogy ez a súlybeli differencia egyenes arányban legyen az emberi test súlyával. Így könnyen kiszámítható, hogy a jólmegteremtett elefántoknak negyedkilos lelkeik vannak s a rinozeroszoké sem lehet ennél sokkal kevesebb.

Végül talán még csak annyit szögezzünk le, hogy dr. Adam Thompson, a sanfranciskói „Szeretet-kórház” főorvosa igen nagyon ostoba ember s ha a korlátoltság fája, a főorvos ur a haját tépve, jajveszékelve, kinoktól emésztve futkosna az amerikai avenuek híres felhőkarcolói között, melyeknek kies terméiben kuponjait rágja a boldog yankee s lelkének súlya 6–10 gramm.

És mégsem véletlen!...

KIS REGÉNY
írta: SURÁNYI MIKLÓS

(5. folyt.)

— Aha, annak a fiatal hölgynek, ott ni, a narancsszínű selyemruhában, annak van ilyen mennyei zengésű orgánuma... nem is lehet másnak... micsoda tejfehér, édes, érdekes, elbájoló arc, micsoda finom, hosszú és plasztikus lábak, kár, hogy így, ülve nem lehet megállapítani a termete arányait... nini, most felemelkedik, odaadja a csészét az inasnak... Benedek Gábor, vére az agyára tólult, egy pillanat alatt rájött arra, hogy ennél tökéletesebb, szenzációsabb, lélegzetelállítóbb szépséget még sohasem látott. És emellett az utolérhetetlen remekmű mellett meglátta a saját menyasszonyát és erre valami kinzó, emésztő szégyennel és önváddal teljes lelkiismeret-furdalást érzett a lelkében.

Hogyan, hát én most akarok megházasodni? Most, amikor egy szép, egészséges és kívánatos fiatal leány ilyen

brutális hatással van az érzékeimre? Hát nem aljasság és... és... kereste a maga mentségére szolgáló szavakat... és nem tragédia ez?

Aztán hirtelen eszébe jutott, hogy ő még két hónappal ezelőtt azt hitte, hogy valakibe telefonon keresztül is bele lehet szeretni, anélkül, hogy annak testi szépségéről tudomást vett volna? Micsoda buta és silány lelki perversitás, micsoda naiv és beteg káprázat, micsoda gyermekes és fantasztika játék volt az! És milyen jó, hogy a saját akaratán kívül vége szakadt annak! Mi történt volna, hogy ha megismeri és kiderül, hogy az égi szerető, az ő titokzatos Beatriceje olyan sápadt, ványadt, horihorgas és visszesszemű némbor, mint például... az ő menyasszonya? Mi? Mi történt volna?

Gábor keserűen mosolygott magában,

Milyen jó, hogy a véletlen néha jól elintézi azt, amit mi elrontottunk.

Ezalatt egy pillanatig sem vette le szemét a gyönyörű látványosságról.

Ez is tiszta szerencse, hogy ilyen is láttam és hogy éppen most jöttem rá arra, milyen lélekborító hatással van rám egy igazán szép leány. Szerencse. Szerencsés véletlen. Talán éppen ez az az impresszió, amely megment egy ostoba, elhamarkodott és bűnös lépéstől. Nem. Azt hiszem, hogy nem házasodom meg. Miért? Anyagilag nincs szükségem rá. Még mindig tisztességgel visszavonulhatok. Még megmenthetem a függetlenségemet... hogy egyszer, talán egy ilyen gyönyörű teremtesben igazán és egy életre szóló tartóssággal beleszerethessek.

Mindez egy pillanat alatt rohant át Benedek agyán, szinte öntudatlanul, valami csodálatos ígézet, valami hipnotikus erő hatása alatt.

Szerelem? Nem. Azon már régen túl volt, hogy elhiggye: valakit meg lehet szeretni az első látásra, az első benyomás kábulata alatt. Hirtelen eszébe jutott a saját tétele: a véletlen néha összesodor két embert, de hogy ez a két ember egymás mellett is maradjon, az nem véletlen dolga. Hogy szerelmessé lett volna abba az ismeretlen leányba! Ilyen ostobaságra nem gondol, de az bizonyos, hogy a leány szépsége, üdesége, finom és bájos nőiessége meghozta a kedvét, felvillanyozta és öntudatra ébresztette férfiúi illúzióit. Van még szép és szeretni való nő a világon, érdemes még foglalkozni velük... érezte, hogy fiatal, hogy még tele van illúziókkal, hogy szó sincs csömörről vagy rezignációról, tehát nem szabad könnyelműen eldobni magát az élet szépségeit és halálos bűn volna bebörtönöznie magát egy érdekházasság rabságába.

Felébredt és kigyult a fantáziája és lángra lobbant benne az élet és a fiatalság pislogó mécsese. Szép az élet, szép a szerelem és ő még nem mond le a boldogságról...

Ebbe a leányba például szerelmes tudnék lenni és ezért — azt hiszem — fel tudnék áldozni mindent a világon. Ezt érezte Benedek Gábor ott az ajtófüggöny mögött a mennyasszonya házában, eljegyzése napján. És hozzá tette: Meg fogom tudni, hogy ki ez a leány.

Kilépett a függönyök közül és a szalonba az új vendégek felé indult.

Ebben a pillanatban velőtrázó sikoltással ugrott fel Klárrika, aztán visszaroskadt a székre, onnan lecsuszott és elterült a földön.

Mindenki az ájult leányka felé rohant, az asszonyok orvosért kiabáltak hisztériás rémületükben, a férfiak felugráltak a chemin-asztal mellől, egyszerre vad összevissza futkozás támadt a termekben. Klárrika mamája a kezét tördelve zokogott halotthalványan, mozdulatlanul elnyult leánya fölött, csak Lujza néni őrizte meg lélekjelenetét és félrelökve mindenkit Klárrika mellől, elkiáltotta magát:

— Levegőt! Nyissák ki az ablakokat.

Aztán lehajolt, kölnivizes üveget tartva Klárrika orra alá és mesterséges lélegzési gyakorlatot végeztetett vele, hogy magához térjen...

... Így találkoztak először Klárrika és Benedek Gábor, akiket tavaly december elején egymásmellé sodort a véletlen — egy téves telefonkapcsolás alkalmával... s akik most másodszor kerültek egymás közelébe a véletlen szeszélyes és vad játékából...

VI.

Hat hónap múlva Klárrika Benedek Gábor drámairó felesége volt, Lujza tante a császári és királyi alapítványi hölgy csakugyan hordozhatott a lelkében valami régi, romantikus emléket, amely tele volt szerelemmel és szenvedéssel; másként érthetetlen volna, hogy beleegyezett a házasságba és a végrendeletét sem másította meg. Ricken-

burg Andor báró is belenyugodott a sors intézkedésébe. Benne maradt a hadsereg kötelékében s most azon gondolkodik, hogy adósságai miatt mégis előbb-utóbb megházasodik. Eleinte bolond tréfának tartotta, de most már nem talál benne semmi lehetetlent, hogy feleségül kéri a dús gazdag Várossy Adélt.

Klárrika nem végezte el az egyetemet és nem szerezte meg a tanári diplomát. Beköltözött Gábor garzonlakásába, a szomszédos négy szobát is kibérelték és ott ragyogó művészanyagot rendeztek be a maguk számára. A mézeshetek után sok látogatást tettek és nyílt házat tartottak. Péntek volt a fogadónapjuk s az ötörai teáikon gyakran megjelent az a szépkezü asszony is, akiről azt suttogták, hogy valamikor Gábor muzsája volt. Klárrika is hallott egyet-mást erről a regényről, de csak mosolygott az emberek szennyes fantáziáján. Ő nem tudta elképzelni, hogy Gábor valaha is meg tudott volna csókolni asszonyszemélyt mást, mint őt. Tudta, hogy az ura elég viharos és tarka-barka regényéletet élt: tudta, de nem hitte el. Gábor olyan komoly és imponáló ember volt, olyan fenséges magasságban állt a többi férfi fölött... olyan hűséges és tiszta volt a szerelmében — igen, Gábor nemcsak az ura, a szerelmese, a párja volt, hanem az édesapja is. Ő úgy rajongott érte, olyan alázatos, boldog szerelemmel, mint akkor ott a Somló-úti kis hálószobájában, a telefonon át folytatott beszélgetések idején, egy gyermekeleány égő extázisával.

Huszonkét esztendő nem volt még, amikor Gábor felesége lett s az ura már a negyvenhez volt közel. De Lujza néni, a császári és királyi alapítványi hölgy, azt mondta, hogy ez a korkülömbőség az egyetlen enyhítő körülmény Klárrika és Gábor házasságában.

Lujza néni szükségesnek tartotta, hogy a házasságban a férfi ne csak férje, de apja is legyen a feleségének. Nincs nagyobb szerencsétlenség — szokta mondogatni —, mint amikor két ostoba, izgága, vérmes fantáziájú, türelmetlen és önző szerelmes gyermek kerül össze; abból csak szerelem lehet, de nem lehet boldogság.

— Pedig a néni azt akarta, hogy Andor felesége legyenek, — incselkedett vele Klárrika, de Lujza néni nem jött zavarba.

— Csakhogy ti nem voltatok egymásba szerelmesek. Az más. Szerelem nélkül a fiatalok is jól megférnek egymás mellett a házasságban.

Lujza néninek ilyen különös elvei voltak a szerelem és házasság körül, de lehet, hogy az igazság nem is olyan egyszerű és könnyen felfogható, mint ahogy gondolják.

Azt azonban Lujza néni is helyesnek találta, hogy a leány, ha már férjhez megy, korán menjen férjhez.

— Az asszony ugyanis — magyarágatta —, ugyis hamarabb öregszik, a férfi pedig ez alatt fantáziában egyre fiatalodik. És aztán... valljuk be... a legtöbb asszonynak arra is szüksége van, hogy akit szeret, azt csodálja is és féljen tőle. Hogy befejezze a neveléseket azon a téren, amelyen leány barátnőitek, regényolvasmányaitok és a magatok zabolátlan képzelete kezd meg a neveléseket. Kell, hogy a férfi elég bölcs és tapasztalt legyen ahhoz, hogy megértsen benneteket: akkor kisebb a veszedelem, hogy meg nem értett asszony lesz belőletek.

Gábor és Klárrika nagyon boldogok voltak. Klárrika kivirult és a városban nem volt vita afelől, hogy ő a társaság legszebb asszonya. Az asszonyok irigyelték, csodálták, utánozták, a férfiak körülrajongták. Gábor is gyönyörű szál ember volt, komoly, okos, nagyszerű férfiú, az irodalommal, amióta megházasodott, csak mellékesen, pihenés és szórakozásképpen foglalkozott, ellenben megtanult gazdálkodni és a nyarat Veszprémmegyében töltötte, ahol a birtoka volt.

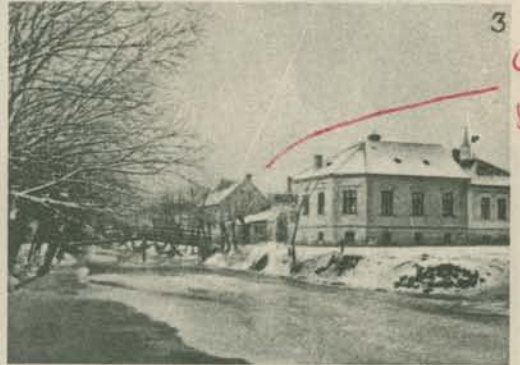
(Folyt. köv.)

RIMASZOMBAT

1. Tompatér a volt vármegyeházzal.
2. Tompa Mihály szobra. 3. Malomszög.
4. Ferenczy István emlékmű.

5-8. A régi Rimassombat: Hangulatos képek a Rimaparti-környéki utcákból. (A képek Veress László dr amatőrfelvételei.)

gyító füveit, valahol a szabadkai erdőn, vagy a pokorági hegyen, csodálatos füveket, amelyeket talán még Horváth Zoltán tanár ur sem ösmer. És különös, hogy a megfáradt lelkek nem csak megnyihiti, hanem magyar lélekzetvételében föl is serkenti ez a drága magyar sziget. Különös, mert hiszen mi öreg rimaszombati diákok a Jánosi-uccán, meg a Ferenczy-uccán is csak romokon járunk. A régi osgyáni gyökerű iskolát a Fábry Jánosokkal rég eltemette a megmásult idő és nagy diákjai: Mikszáth, Kiss József, Pósa Lajos is már odafönn társalognak az öreg tanár urakkal. De még fájdalmasabb a Ferenczy-ucca friss romjai közt járni és a romokon a gondterhes, nyüvött ruhájú professzorokkal, ezekkel a befelé szenvedő Máriusokkal találkozni. Eltűnt ott már minden, ami a régi magyar életet jelentette: egy ország megbecsülésre érdemes, napról-napra való építő munka, eltűnt a gömöri világ nyílt derüje, uri jókedve, és sok édes-csipős zamata belezápujt a magyar bánat feneketlen kutjába.

vasuttal megközelíthető Rimassombat centruma lett sok politikai és kulturális mozgalomnak is, példaadása a soha dől nem bukó s mindig a fennmaradás kötelességeit föllelő, a ma dolgaiba lendülő magyar vitalitásnak. Rimassombatban vannak ablakok, ahol csak hajnalban huny ki a lámpafény, mert Rimassombatban a magyar lelkiismeret soha nem elszik el s a kötelességteljesítés, amint azt Törköly József híven példázza, eléri az önfeláldozó aszkézis csucsait.

Amíg ez a Rimaparti kisváros áll, lélegzik és világít, addig nem lehet és nem szabad megfogyatkozni a magyar hitnek sem.

Rimaparti várta

Írta: Dzurányi László

A múltkor, hogy Losoncon jártam s egy vasárnap délelőtt egész a magamé lehettem, hotelszobám ablakából szomjasan ittam föl a téli tiszta csöndességet s friss hótakaró, mintha visszahozta volna a régi diákélet vasárnapjait: egyszerre heves és fájdalmas nosztalgiát éreztem Rimassombat után. Azt hiszem, minden öreg rima-szombati diák úgy van vele, hogy ha kissé megfárasztotta az élet, odavágyik a Rimapartjára, ahol meglelni véli a lélek gyó-

és mégis eleven erő maradt ez a város, eleven és megtermékenyítő erő. Mert a maga kimeríthetetlen energia-forrásaiból és a maga legyűrhetetlen életakarásával életre hozta és kiformálta a „kisebbségi Géniuszt“, és éppen nem véletlen, hogy ennek a Géniusznak Rimassombat adta Györry Dezsőben a poétáját. A vicinális

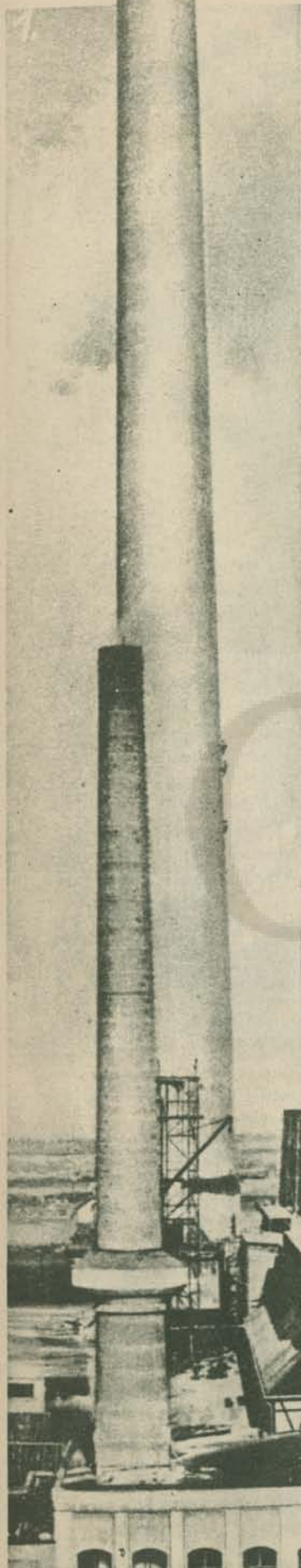

Középen fent: Nagy Ilonka, Léva. Alatta: Nemény Vilmos dr, a Szepesség és Magas Tátra propagátora, aki Szlovenszko idegenforgalmának fejlesztése érdekében rendkívül eredményes működést fejt ki, most ünnepli ujságírói működésének 25 éves jubileumát. Balra: Friedmann Baba, Igló. Föbbrá: Schmidl Magduska, az ipolysági tüzoltótisztibál szépségversenyének győztese.

A Pöstyén-fürdön most építendő új Vág-híd alapkőletétele. Balra fent: Bella Žsupán, Dostálek és Slávik minisztereket, Drobny országos elnököt és Ország elnök helyettesét, Skycsák járási főnök fogadja a pöstyéni állomáson. Föbbrá lent: Dostálek miniszter beszédét sok száz ember hallgatta végig a pöstyéni fürdősziget ama részén, ahonnan az új hidat építeni kezdik.

1. Európa legmagasabb kéménye a lipcsei városi gásgyárban, a kémény magassága 156 m, azaz csupán 4 m-rel kevesebb mint a kölni domé. 2. Szaimis Sándor, a görög köztársaság új elnöke. 3. Az új Miss France: Yvette Labrousse. 4. Prágában most szűnt meg az „Edison”-kávéház, melynek egyik sarkában emléktábla jelezte, hogy azon a helyen 1911 november 12.-én Edison, a nagy amerikai felfedező személyesen megkávézott. 5. Mészáros Ervin, a leghíresebb pesti gavallér, akinek külön szivar és püssög-márkája van minden jobb mulatóban.

ECSET és LENGT

1 „Nő és teaasztal.“

2 „A nyitott ablak.“ Berény Róbert két festménye a KUT budapesti kiállításáról. A két fénykép Markovich Piroska (Zólyom) két pompás foto-tanulmánya élénken bizonyítja, hogy az amatőr-fényképezés valóban művészi tőkélyre emelheti a céltudatos munka és választékos islés. A Képes Hét szerkesztőségének nagy öröme, hogy neki adatott meg a feladat ezt a rendkívüli talentumot bemutatni a szlovenszkói közönségnek.

A KÖVEK BESZÉDE

Irtá: Vécsey Zoltán dr

Lapides clamant...

A kövek beszélnek, mondja a zsoltáros bölcs szava. Isten di-csőségét hirdetik. Ha az ékesszavu proféták hallgatnának, ha em-beri hang, az emberi kultúra alkotásai nem dicsőiténék a Te-remtőt, akkor is megszólalnának a néma tanúk, kiabálnának a kövek, csak meg kell érteni a szavukat.

Hogyan? Hát a köveknek is volna érthető beszédük? Ezeknek a mozdulatlan, néma, szervtelen lényeknek, amelyek csak úgy ta-lálomra fekszenek ott az országot porában, kerülnek lábunk alá, amikor hegy tövében sétálgatunk. Vajjon mit beszélhetnek ezek az élettelen testek, a föld kérgének kiszakadt darabjai?

A prágai ueca kövezetén megbotlik a lábam. Az egyik kocka kiáll a többi közül és ez akasztott meg sietős utamban. A gránit-darab közömbösen, mogorván fekszik ott társai között és most hirtelen eszembe jut, hogy mi lenne, ha ez a hitvány kődarab megnyitná a száját és beszélni kezdene? Elmondaná, hányan buk-dácsoltak rajta keresztül azalatt a három évszázad alatt, amióta ide be van ékelve a prágai jarda pikkelypáncéljába, azután elmon-daná, hogyan állotta századok ostromát, mint valamelyik feudális ur várkastélyának alkotódarabja. Talán a vár szép asszonya kö-nyökölt puha karjaival rajta és így hallgatta az alkonyi órákban a trubadur könnyes énekét? Még korábban talán kézi malomkő volt, amelyen a hallstadti kor primitív kulturája embere gaboná-ját zuzta szét? Még régebben talán gyilkos fegyver volt Káin ke-zében, amellyel a barlanglakó ősember agyonsújtotta embertest-vérét, Ábelt? Ez a szikladarab azonban már akkor is élt, akkor is ugyanilyen szerkezetű, összetételű, keménységű objektum volt, mint most, amikor ember nem volt még a földön, amikor a kontinensek alakulóban voltak, szörnyen vajúdott a föld és az egész égholtozat vörösben izzott a kirobbanó vulká-uk lángjától. Ez a szikladarab, amelyen megakadtam, millió és millió esztendő és élni fog akkor is, amikor én már rég hamuvá váltam, utódaim is kivesztek s a végítélet napja elkövetkezik. A kövek akkorra is fennmaradnak, amikor már minden szerves élet megszűnik a földön és bolygónk kihülve végzi majd körforgását tovább, mint a többi, kietlen, sivár égi test...

Tátraszéplakon voltam az ősszel és minden reggel elvezetett a sétám a Sárga falhoz, a Tátrának geológiai tekintetben ehhez a kétségtelenül egyik legérdekesebb, legszebb részletéhez. A hatal-mas, függőleges fal sok ezer és ezer esztendő alatt halmozódott a magasba a jegesek leszállította törmelékkövekből, a morénákból. Rám mindig azt a benyomást tette a fenyőóriások közül kikandi-káló meredek, mintha nyitott, feltárt lap volna, amelyben a föld őstörténetének legérdekesebb fejezetei vannak megírva.

Felkapok egy darab követ a Sárga fal aljában. Ráteszem a te-nyeremre. Akkorra, hogy éppen csak behorítja, Hazaviszem. Oda-haza erős kefével megtisztítom a szenytól, piszoktól. Azután le-teszem az asztalra.

Most beszélj...

Sok ezer esztendő van mögöttem... Talán sok millió is... De hát ez mindegy a te szempontodból, te szegény ember, akinek átlagos életkora még az elmúlt évszázadban is csak 47 évben volt megszabva és csupán az egészségügy rohamos fejlődése javította fel ezt az átlagot 53 esztendőre. Egyszerűen hogyan is tudnád fel-fogni, hogy mit jelent a csupán tizezer esztendő időköz, amikor gyakran egy nap, egy hónap is olyan türelhetetlen hosszúnak tűnik fel a szemédben? Évezredekkel, vagy évmilliókkal ezelőtt egy nagy tengerben voltam tapadó iszap... Ebben a tengerben csodálatos teremtmények éltek, amik most már csak mesében szerepelnek.

Óriási tengeri sárkányok csapkodták habjait. A hajósok még most is hisznek benne, hogy ivadékaik, a szörnyű tengeri kigyók élnek még a hajójáratok elkerülte tengerekben, de ez csak ba-bonás legenda... A tengeri sárkányok éppenugy kipusztultak, mint a szárazföld szörnyű, páncélos, pikkelyes óriásgyíkai. De a nagy szörnyetegek mellett a kis állatok és parányi lények milliói és milliói is benépesítették az őstengert. Akkor is az volt az élet törvénye, mint most. A nagyobb cápa felfalta a kisebbet...

Embert azonban nem láttam ennek a csodálatos tengernek partján. Amíg én iszapból kővé képződtem, ember nem za-varta a természet zavartalan harmóniáját. Ezért hiába is kutatod belsőmet, semmit sem találsz bennem, ami a homo sapienssel állana vonatkozásban...

De az őskorszak egyéb tanubizonyságait magamba zárva elrak-tároztam és konzerváltam azokat a ti tudományos megismerések számára. Az egyiptomi fáraók holttestüket bebalzsamozták, a mu-miák mellé elraktározták mindazokat a tárgyakat, amiket az élők szerettek és használtak és a négyezeréves, meg még régibb sírok feltárják most előttetek a mult egész életét, kulturáját, így ele-venedik meg a holt tárgyakban az a négyezredik esztendő, amely a piramisok ormáról nézett Napoleon katonáira.

A követ most kettészelem. Csodálatos alakzatok tűnnek fel a belsejében. Sűrűen egymás mellett csodálatos alakú kagylók, sze-szélyes esíllagok, miniatűr Zeppelinekhez hasonló csigavázak halmozódnak. Most hát megértem, hogy tulajdonképpen mi is ez a kődarab. Nem más, mint a geológiai őskornak egyik temetője. Az őstengerben elpusztult kis állatok egymás mellé zuhantak a parti iszapba és az iszap szépen magába zárta a halottakat. Vázu-kat mumifikálta s maga az iszap, amikor a tenger már elvonult, kiszáradt, szárazra kerülve lassan megkövesedett, így fogva ma-gába a zárványokat, millió és millió esztendővel ezelőtt élt pa-rányi lények csigahéját, kagylóját. A föld színe azonban nem ma-radt nyugodtan, óriási területű földdarabok a magasba emelked-tek, más földdarabok viszont a mélybe süllyedtek, újból tenger alá kerültek. Innen van az, hogy Norvégia fjordos partvonalán háromszáz méter magasságban is hosszú szalag húzódik olyan kö-vekből, amelyek tengeri állatok zárványait fogják magukba, ami azt bizonyítja, hogy a norvég part az évmilliók alatt többszáz mé-terrel emelkedett és a skandináv rögnek ez az emelkedése még most is tart.

De mit jelentenek kövünk belsejében a szabályos, ötágú esilla-gok? Olyan az alakzatuk, mintha kikeleti hóvirág pártája prése-lődött volna ebbe a természetes herbáriumba. Egyes csillagok-nak keskeny sugaraik vannak, mások viszont egész szabályos ala-kulatot mutatnak, mint a legszebb filigran-munkák. Szinte azt hinnők, hogy ezek a csillagoeskák az ősidőkben gyengéd, kedves élőlények voltak, talán tengeri liliomok. Így is nevezik őket s a név tényleg nagyon ártatlannak hangzik, a valóságban azonban nem szelid tengeri virágok voltak ezek a tengeri liliomok, hanem kielégíthetelen vágyu falánk kis bestiák, a Meduza-nemzetség sarjadékai...

Azután látunk még a kő belsejében olyan alakulatokat, ame-lyeket virágleveléhez hasonlíthatnánk. Ezek a viráglevelék azon-ban tapadó polipkarok voltak és jaj volt annak a kis állatnak, amely ezeknek a karoknak a közelébe jutott. Ha a kar egyszer nekilendült, csavaros mozgása elől nem tudott menekülni a meg-rémült kis állat, gyilkos, halálos öleléssel tapadt rá a bestiának sok-sok ilyen fegyvere. Az egész állat nem állott másból, mint egy óriási szájuéregből és azután ilyen ragadozó karokból, amelyek

szakadatlanul szállították a táplálékot a telhetetlen szájjüregnek. Olyan ez a kar, mint a cowboy lasszója, mely összetekerve fekszik a nyergen és amikor a cowboy célbavette áldozatát, akkor egyszerre a messzibe lendül a kötélcsomó. Így huzta össze a ragadozó polip is karjait, amelyek több méter hosszúságra is ki tudtak lendülni.

A petrografia tudománya a kövek szerkezetét vizsgálhatja és ezek alapján osztályozza az ásványok világát. A paleontológia, az őslénytan a különböző földrétegek korát a beléjük zárt állati és növényi kővületek, foszillák alapján határozza meg. Az állatok

megkövesült maradványait a paleozoologia, a növényekét a paleobotanika kutatja. Ennek a tudománynak eredményei a szerves világ fokozatos fejlődését bizonyítják. Így lesznek a kövek beszédes tanúi a korszakoknak, amelyek millió és millió évre nyúlnak vissza. Így tudjuk meg, miként fejlődik a kezdeti életből az ősi, alsórendű gerinctelenek a háromkaréjos ősrákok, az első halak világa, mint jelenik meg a devonban az első szárazföldi növény és az első szárazföldi állat a páncélos és tüdőhal. Így tárul fel a kövek tanúsága nyomán a földnek csodálatos őskora, amelyben oly kedvvel buvárkodik a természettudós és a laikus egyaránt.

MARIKA TURÁJA

Írta: MAREK ANTAL

Marika szőke volt és kékszemű. Szerette a fákat, az erdő csendjét, az ég végtelenségét. Bomladozó leányságának rajongó tiszta szeretetével.

— A fák az én legjobb barátaim, mondotta.

És szeretett havas téli napokon kiszabadulni a városból a hegyek közé és száguldani skijével, lobogó hajjal, nekifelejtkezni a csillogó porhanyós havon. Ilyenkor úgy érezte, hogy kiteljesedett az élete. Száguldott, mintha csak az álmai elé sietne. Odatartotta az arcát a levegő simogatásának, mintha férfi simogatását érezné.

— A telet is nagyon szeretem — írta a barátjának.

Egyik januári napon újra nekiszabadult a hegyeknek. Valami üzte, hajította. Kelt neki a menekülés önmagától. A szerelem virágozott furesza jégvirágokkal a lelke ablakán. S nem volt nap, amely életre csókolt volna az apró rügyeket. Csak belül a lelke legmélyén fájt hosszasan valami.

Maga sem tudta hová jutott, olyan ismerős volt neki minden. A hóval fedett fenyők, a lejtők, az emelkedések és a csend, amely ráborult az egész világra.

Egyszerre megtorpant. A skitalpak csőrögye ütődtek össze.

Alkonyodott —
Körülnézett. Tájékozódni akart. Fák. Fatönkök. Ismeretlen völgybe került. Eltévedt.

Meghallotta egyszerre a szíve dobogását. A szülei aggódni fognak érte. Talán már keresik is. S ő itt áll, azt sem tudja merre forduljon. Talán ha valaki megmutatna valami rövidebb utat, akkor még haza is jutna idejében.

Megindult vissza a nyomokon. A ski most oly idegenül surolta a havat.

— Hahó — kiáltott bele az alkonyatba. Megállt. Senki.

S akkor találkozott egy favágóval. Ugy teppant eléje egy kanyarnál. Az első pillanatban örömet érzett, de aztán megrettent. Ott állott előtte az uton, láthatólag ő is meglepetten.

— Kérem, lenne szíves megmondani... az utat... L. felé.

— Eltévedt?
— Igen. A legrövidebb utat szeretném tudni. Sietnék haza.

A favágó nézte Marikát és nem szólt egy ideig. Pattanásig feszült valami a levegőben. Néma volt köröskörül.

— Maga leány? Fiurnában...
— Az édesapámmal jöttem. Ő még fent van valahol. Majd kiáltok érte...
— Édesapám... Hahó... Itt vagyok.
— Nem jön az édesapja...
— Dehogy nem. Itt lesz mindjárt. Már jön is talán.

— Nem jön. Nincs is senki magával. Csak úgy kiabál.

— De itt van ő is... Az utat...
— Erre jól megy a kisasszony. Lejut az országútra...

S megindult Marika felé. Most azt hitte, hogy valami hatalmas árnyék nyúl érte. Azt hitte, hogy menten kiugrik a szíve. A torkán elakadt a szó.

Egyedül volt. Szemben vele ez az ember. Rekedt volt a hangja, ahogyan az utat magyarázta. Most jön feléje...

Pillanatok alatt történt mindez. Jobbra lejtett az erdőirtás, Marika menekült. Porzott a hó belefeküdt a sima talpakba, menekülni.

Érezte maga mögött a favágó lépteinek dobogását.

— Kisasszony... kisasszony... Várjon... Aztán már nem hallott semmit. A favágó szitkozódását szétvitte a szél.

Most már felszabadultan siklott tovább. Szőke haja lebegett, amint a fordulót vette. S nemsokára elébetűnt az út.

Mögötte titokzatos némaságban hallgattak a fák. Az ijedsége ott maradt, lekapta a lelkéről valamelyik kiállós faág. Gyerekes örömet kiteregezte az út mellett a behavazott mezőkre. Valami dalt is dudolt már.

Feljött a hold. Egyszerre bukkant elő a felhők mögül. S észre sem vette, amikor ott révedezett az égen az első csillag.

Egyik kanyarodónál apró kis lámpáival a szlovenszkói kis bányaváros köszöntötte Marikát.

Hölgyeim, és uraim,

illetve uraim, illetve hölgyeim, illetve külön uraim és külön hölgyeim, mert ez a kérdés olyanféle, mint azok a bizonyos ismeretterjesztő orvosi mozielőadások, amiket az urak is megnézhetnek, a hölgyek is, de csak külön-külön, más időben, mert olyan dolgokról van szó, amikről mind a két fél tud és azt is tudja, hogy a másik is tudja, de ez utóbbi értesülést nem illik beismerni.

Ezuttal nem arról van szó, hogy nem illik, hanem arról, hogy nem hasznos. A „Weltbund der Männerrechte“ című szövetség — ezt a hölgyeknek sugom meg — már megint mozgolódik, a világ minden városában hallom, Budapesten is, kongresszusokra és előadásokra készül, a propaganda érdekében, melynek egyetlen programja a masculinizmus, a férfiak felszabadításának előkészítése. Az egész világon fel akarja világosítani a férfiakat, hogy szégyenletes elnyomatásban tartja őket elavult és rossz törvények támogatása mellett a jogait régen kiharcolt s azzal féltelmetesen visszaélő polgári női társadalom.

A hölgyek tehát vegyék tudomásul alázatos tisztelőjüknök, e sorok szerény író-

jának, fenti kémjelentését, amit dijj- és jutalommentesen közlök. Den Dank, Dame begehrt ich nicht!

A másik front, az urifront hadvezetőségének figyelmét pedig (üres órámban az ő számukra is szoktam kémkedni) felhívom bizonyos jelekre, amik azt látszanak bizonyítani a finomabb megfigyelő számára, hogy a hölgyek tudnak a készülő hadüzenetről és titokban, a maguk ravasz módja szerint, ők is készülnek.

Nézzé meg a vitéz hadvezetőség, hogy a téli szezon időviszontagságainak ürügye alatt micsoda divatok kapnak — a szó szoros értelmében — lábra.

Figyelik ezeket a csizmákat, amit minden valamire való női tiszt visel mostanában?

Közülünk csak a katonák hordanak ilyet, azok közül is csak a nehéz tüzérség.

Egy év múlva, ha így megy tovább kardot kötnek az oldalukra. Azt fogják mondani, ez semmi, ez csak olyan dísz, játékos eszköze a kacérságnak, mint a szalag vagy csokor. A kard hüvelybe csipkével lesz takarva — de belül!

Vigyázat!

Karinthy Frigyes.

Kábultság*)

Hogy csillog a parázs!...

Nincs is itt semmi más,

Csak csönd, csak bu, csak fáradt hallgatás,

Csak én...

S a kandallóban pár parázs.

És jönnek régi esték...

S mint a rózsaszín festék

Festenek finom kézzel mult mesét

Felém

Az elszállt régi esték.

És nincsen semmi más,

Csak multba-visszaélmodás,

Mit szertefoszt egy messzi lámpavillanás.

Csak volt...

Kábultság... Semmi más...

Korom lett a parázs.

REININGER JÓZSEF.

*) A szerző most megjelent vereseskönyvéből.

Irodalom, kritika

ROVATVEZETŐ · DARVAS JÁNOS.

Kritikát kérünk!

Az alábbi bátorhangu, érdekes írás fölött a szerkesztőségben nagy vita indult meg. Arról volt szó, közzé tegyék-e ezt a másutt nem szokatlan, de nálunk ezidőtájt szokásosnak nem mondható kritikát, ami a mi fejünk fölött is megsuhogtatja az ítélő vesszőt. A sok pro és kontra vélemény után örömmel vonhattam le a vita eredményét: egyben minden író és kolléga azonos álláspontot képviselt: szükség van a bátor, szeretettel megírt, de objektív irodalmi kritikára s itt az ideje annak, hogy az elhanyagolt, beküldött „recenziókkal” teleszpékelt, öndicséretektől hemzsező irodalmi prerieken feltűnjön a magas szempontú kritika ítélőszéke, mely törvényt tart úgy az igazak, mint a selejtesek fölött és az esztétika igazság mérlegén mérle le nem az embert, nem a jópajtást, de az író és alkotását: a művet és hatását. És dícsér, ahol a dícséretnek, de őszintén ostoroz ott, ahol a kifogásoknak van helye. — Az utolsó esztendőben Darvas János, Darkó István, Szvatkó Pál, jó magam és még néhányan mások, úgy látszik, nem hiába kiáltottuk meg a pusztába a kritika

szükségességét. Ha sajnos is, hogy az íróknak kellett kritika után sírni, ez a hívás nem hullt a falra. Hiszem és érzem, hogy fenn és lenn, írók, olvasók és kiadók egyaránt örömmel fogják venni azt a kritikai korszakot, aminek Szlovénzskón be kell következni: most vagy soha.

Közéletünk egyik előkelő egyénisége erre vonatkozólag nagy találon jegyezte meg minap, hogy a kritika okozta érzékenységek olyan gyerekbetegség lesznek, amin már épp ideje tul lenni, de tul kell

rajta esni. Mikor az alábbi cikket közre adjuk, tudom, új hangot ütünk meg. Új hangot ütünk meg, de nem az írókat ütjük: s én is, aki hozzájuk számítottok, fejet

hajtok a kritika új hangja előtt író és szerkesztőtársaimmal, mert ezt paranesolja az idő.

Nem mint író, de mint e lap szerkesztője, még csak annyit tartok szükségesnek megjegyezni a cikk lényegéhez, hogy az írókról megállapított tények gyakran csak másodlagos tünetek: okozatok. A nagy elfáradásnak és elhallgatásoknak elsődleges okai is vannak. S ezek: épp a kritika hiánya, a központi irodalmi fórum, a tisztán irodalmi orgánom hiánya, s részben, ezt is meg kell mondani, az a politikai és gazdaságilag sokszor tul exponált légkör, amiben író és olvasó egyaránt küzködik és nem is a maga hibájából. A kisebbségi sorsot mindnyájan érezzük s terheit viselniük kell. De kerestek és nehézségek még nem ok arra, hogy fel ne vessük a fejünket s azt ne mondjuk: élni akarunk és győzni akarunk.

Az irodalmi élniakarás fokmérője pedig nálunk csak az a termelés lehet, amely elbírja a fővárosi kritikát.

Győry Dezső.

Őszinte szó a szlovenszkói irodalom válságáról.

(Beküldött levél.)

Közhivatalnok vagyok, engedtessek meg nekem, hogy nevem pertraktálása nélkül szólhassak hozzá a szlovenszkói irodalom válságának kérdéséhez. Mert ez a válság valóban megvan, sőt ma nagyobb, mint ez előtt öt évvel volt. Az olvasók nézőszögéből nézem a dolgokat, de remélem, hogy őszinte szándéku soraimmal jó helyen kopogtatok. Olyan helyen, ahol az őszinteség ab ovo a megszólalás előfeltétele, az őszinteség a közös nyelv, melyben az író, a kritikus és az olvasó kölcsönösen érintkeznek egymással és megérthetik egymást. Az őszinteség a demokrácia nyelve, hát hol is lehetne a demokráciának több helye, mint a szellemiség köztársaságában: az írók és művészek bírodalmában? Ezért csak üdvözlőnk kell azt az őszinte hangot, melyet a Képes Hét kritikai rovata megütött. Nem tudom, nyilvánosság elé adják-e ezt a levelet, mert érzem, hogy a hangja kissé szokatlan nálunk.

Engem az irodalompolitikából, — mint a napokban Szép Ernő mondta — csak az irodalom érdekel, a politika nem. Az irodalompolitika névvel rendszerint klikkirodalmat szoktak szép szóval nevezni, Szlovenszkón eddig — a Kazinczytársaság koncentrációja dacára, mely csak elméleti értékű átfogás volt — azért volt hibás az irodalompolitika, mert klikkirodalmakat nevelt és tálalt.

A klikk-rendszer magában még nem volna baj, mert a klikkben való társulás is lehet értékes, ha a klikkben csupa tehetség társul, de Szlovenszkón épp az volt a baj, hogy egy a jobboldali, mint a baloldali klikkben csak úgy hemzsegték a néhány tehetség mellett a kevésbé tehetséges kezdők és haladók. Ezek a kezdő és haladó dilettánsok posványosították el úgy a jobb, mint a baloldali klikk vizeit. A két oldal egyaránt nem az érdekválasztásra, hanem a tömegtermelésre rendezkedett be, a nivójuk egyaránt ingadozó volt. Talán a ki nem választás irányzata miatt történt, hogy öt esztendő óta az egy Tamás Lajoson kívül egyetlenegy újabb író nem jelentkezett a fiatal nemzedékből, aki legalább közepesnek volna mondható.

Ez mutatja talán legjobban a szlovenszkói magyar irodalom igazi válságát. Nem jelentkeznek az új írótehetségek. Nincs szukkreszcencia. Pedig a forradalom után első években aránylag nagyon ígéretes, gazdag korszakról jelentkezett. Akik ma komoly nevek, egytől-egyig ebből a gárdából valók, *Darkó, Darvas, Egri, Fábry, Forbáth, Földes, Győry, Jaczkó Olga, Jarnó, Mécs, Sebesi, Simándy, Szenes Erzsébet, Tamás Mihály, Vécsey, Vozáry* mind a forradalom után jelentkeztek az irodalomban.

Öt év óta nincs írói szukkreszcencia, de ennél is nagyobb baj, hogy íróink — ahogy én látom — sztagnálnak, sőt legjobbjaik nagy többsége az utolsó öt év folyamán

nem hogy nem produkált jobb nivót, de inkább rosszabbat. Íróink körül egyöntetűen kedvezőtlen és egészségtelen tüneteket lehet észrevenni. Íróink közül pl. *Mécs László* is általános hallgatást aratott utolsó kötetével, aminek szerintem egyik fő oka az, hogy népszerűsége magasabbra nőtt, mint hanyatló értékvonala s a kritika az így keletkezett hiátust nem merte fölfedni. — *Darkó István*, legígéretesebb prózaírónk, Szakadék c. száraz stílusú regényében elvesztette régi színességét s a mesterkedtség gyanujába esett, messze elmaradt attól a tempótól, melyet első novellás könyvében futott. — *Győry Dezső* érdes zenéje, de

bátor hangja két év óta néma s hovatovább eltévedt a politika s a retorika elvesztőjében. — Az egy huron játszó *Földes Sándor és Fábry Zoltán* az utóbbi években talajukat veszítették s egészen kiszorultak az itteni irodalmi fórumról, ami egészen érthető is, hisz a szólás és írás szabadság helyett mindketten a „vörös cenzura” egyoldalú s világnézeti szemüvegén néznek mindent. — *Szenes Erzsébet* nem jutott tovább első verseinél s gyakran már önismétlésen lehet rajtakapni. — *Darvas János*, aki csaknem egyedül hirdette a kritika szükségességét, lírája fejlesztése helyett nivóját megtagadó módon kalandorregény

írásáig sülyedt. — *Vozáry Dezső* vénája is a meddő cinizmussal való kacérkodása miatt ellankadt. — hiszen ez mohó lendülettel indult ember közel tíz éve nem adott ki könyvet. — *Vécsey Zoltán* végleg visszaszűrült a tudományos irodalomba. — *Egri Viktor* újabb erősen összetéveszti a kvantitást a kvalitással. — *Jarnó József* pedig ugyanezzel a hibával újabb a „szociális” témák patentírozott szószólójának szeretné föltolni magát témaválasztásaival. — *Szombathy Viktor* eltanulta ugyan a palóc nyelv őshumorát, de nem tud mit kezdeni vele. — *Sebesi Ernő* verseiben évek óta nincs előbbrejutás, bizarr és sokszor mondva csinált. — *Jaczkó Olga* nem váltotta be pompás ígéreteit, elveszett belőle első írásainak heve. — *Forbáth Imre* problematikus lírája néhány szál eredeti vers után végleg bedugult s a képességei az u. n. polgári irodalommal szemben elfoglalt százszázalékos oppozíciójában felörlődtek. — *Tamás Mihály* a kulesregényben bemutatott tudományán kívül nem akar meggyőződni arról, hogy komponálni is tud. *Simándy Pál* régi „Miniatur”-jei óta elvonult a fórumról s nem teljesíti kötelességét az itteni irodalommal szemben. — *Herceg Gábor, Rácz Pál* és a többiek pedig — ezzel a mértékkel mérve — még kevésbé bírják ki a szigorú, de igazságos kritikát a legutóbbi években mutatott teljesítményeikkel. — S ezt a felsorolást csak alátámasztja az a tény, hogy egytől-egyik ezek az emberek ígértek, ki többet, ki kevesebbet, némelyikük nagyon nagyot is. Lehet, hogy ez most csak a krízis görbéje. De igaz, hogy az új tehetségek fölfelé ívelő vonala hiányzik s ezt semmi sem egyensúlyozza.

Ez a sok példa mind csak azt bizonyítja, hogy a szlovenszkói irodalom egészéből hiányzik az öt év előtti lendület s a felfelé ívelő tendencia. És ez a szlovenszkói irodalom igazi válsága.

Egy névtelen kritikus.

Stagnálnánk?

A fentebbi levél írója nagyon szigorú szemmel méri a szlovenszkói irodalmat. De a kritikától nem szabad félnünk, még ha tulszigorú is, csak a kritikátlanságtól. Mindenesetre nagyszerű érzés tudni, hogy nálunk ilyen erős judicium és nagy áttekintés is van. A levél személyi vonatkozásait nem érintem, egyedül a legfontosabb tételét, a szlovenszkói irodalom stagnálásának kérdését szeretném más megvilágításba helyezni.

Koncedálható, hogy az utolsó években a szlovenszkói irodalom külső megnyilvánulásaiban némi lanyhaság jelei vehetők észre, de ez semmiesetre sem az írók ha-

nyatlásának minősítendő, hanem az irodalmi élet stagnálásának. Nem az írók stagnálnak, hanem érvényesülésük külső lehetőségei rosszabbodtak. Gazdaságpolitikai terminus technicussal élve: irodalmunkban nem termelési, hanem értékesítési válság van. Rossz a piac.

Kétségtelen, hogy néhány évvel ezelőtt az irodalomra jobb konjunktúra volt. A napilapok aránylag több teret adtak az itteni irodalomnak. Azóta a súlyosbodó lapválságok miatt egyes értékes lapok, melyek az irodalmat favorizálták, részben kommercializálódni voltak kénytelenek, egyik-másik meg is szűnt. A lapok — ért-

hető kisebbségpolitikai szolidaritási taktikából — minden értéket menteni akarnak és enyhe kritikával fogadnak minden irodalmi megnyilvánulást, de ugyanakkor

a kommersziális szempontok miatt szűkebbre is voltak kénytelenek szabni irodalmi s főleg kritikai rovataikat. Miután folyóiratunk nincs, amelyből látható lenne irodalmunk színvonala és keresztmetszete, az újságolvasó emberekben könnyen verhetett gyökeret az a föltevés, hogy Szlovénzkón a muzsák hallgatabbak lettek. Az írók, igaz, többet foglalkoznak főfoglalkozásukkal, mint az írással, mert hisz Szlovénzkón nincs egyetlenegy író, aki csak az írásaiból él, de a kis szlovénzkói piac nem is bírta eltartani írókat, akik csak a pesti könyvpiac meghódítása után dob-

hatnák el a „mellékfoglalkozást” — úmde a szlovénzkói irodalmi élet stagnálása nem jelenti az írók értékbeli megállását, vagy pláne hanyatlását. Ezt általánosítani, nem lehet. Ez csak látszat. Az agyonhallgatás művészete általános divat Szlovénzkón. Helyesebben a kölesönözés divatja. Ha te agyonhallgatod az én barátomat, én agyonhallgatom a tiédet. Talán az is igaz, hogy bár nagy összességben több az új könyv, a vezető íróink kevesebb könyvvel jelentkeznek. Ez azonban nem stagnálás, mert ugyanakkor a könyvek kéziratái annál nagyobb számmal gyűlnek az — íróasztalaikban. Ha az írók termelésében van zavar és fennakadás, úgy az kizárólag az olvasóhiány, a folyóirathány és a kritika hiánya miatt van. A válság gyógyítását tehát itt kell kezdeni.

A piseválság megoldásánál és a kritikai fórum kiépítésénél. A kritikában nem dicséretthalandzsákra, sem kétes értékű leszólásokra van szükség, hanem objektív értékelésre. És ha a szlovénzkói magyar olvasók tényleg el fognak tudni tartani és támogatásunkkal föl tudnak virágoztatni egy szépirodalmi és kritikai folyóiratot, akkor annak tükrében minden esetlegeségtől mentesítve, minden hullámzástól függetlenül a maga egyenesvonalúságában láthatják majd, hogy Szlovénzkón igenis van fejlődés és a mai pangási tünetek nem az írókon mulnak. (d. j.)

Darkó István: Szép ötvöslegény.

Darkó legújabb könyve két kis regényt tartalmaz s ebben a két írásban a régi romantikus Darkó tér vissza.

Darkó romantícizmusa kimondottan székelly izű. A székelly epika ősi ornamentikájának motívumai érezhetők nála a jellemnek dekoratív megrajzolásban, az élet-sorsok összehozásában és alakításában nemkülönben az epikai távlatban és hangjában. Ez epikai távlat és a romantikus ornamentika érdekében volt szüksége a korromantikára s ezért helyezte két kis regénye cselekményét az erdélyi fejedelmek korába. Ez Darkónál nem a jelen elől való menekülés, nem struccösztön, hanem Darkó igazi, legbelső stílusa, epikájának

elsődleges lényegformája. Az alkotás belső szükségyszerűsége. Ne tessék tehát ajkbiggyesztéssel mondani: csak történeti regény. Nem történeti regény ez oly értelemben, ahol a történeti kellékek és a szereplőbábok adva vannak és ehhez írómester kívántatik, Darkó csak színeket kölesönözött a multtól, minden egyebet saját magából teremt, alakít. Az olvasó mindig érzi: ennek az embernek a keze alatt a szemünk előtt teremődik minden, a jellem, a tett, az esemény, írásában sorsodródás van: ez az ember alkotó művész. Az olvasó a valóságos élet sors-sodratát érzi a regény alakjain, és már félti is őket a sorstól és az író önkényétől. Vagyis az

író megfogja az olvasót. Darkónak megadatott az, ami az írók jó íróvá teszi: tudja az epika lényegét, megrajzolnivalóját nem helyezi az olvasótól madártávlatra, mint a primitív epikusok, sem tulközle, mint a fölösleges részletekbe vesző naturalisták, az ablakok a jelen pillanatát élik s nem tünedeznek el a szemlélet elő s az általános idők ködébe. Tud sejtetni, tud elhallgatni, előadásában van dinamika. Tud. Ne gondolja azonban valaki, hogy e megállapításokban superlatívuszok vannak Darkóról. Ellenkezőleg: *a jó író csak ezeknél a föltételeknél kezdődik.*

A Szép ötvöslegény Darkónak eddig a legérettebb alkotása. Plasztikus, meleg tónusu epika. Téglás Gábor, a legtehetségesebb ötvöslegény megszervezi a kolozsvári ötvöslegények tüntetését s a tüntetők mesteriken át elégtételt követelnek a szász ötvösöktől a magyar legények mellözéseért. A céh rebilliónak bélyegzi a mozgalmat, Téglás Gábort képesítő iratainak elvesztésére és börtönre ítéli. Téglás aki szerelmét áldozza föl a közért, pusztulásával végleg kiharcolja társai igazát. Ezt a kis történetet Darkó lüktető eleven étellel tölti meg, Téglás tragikum megrázó és tiszta, a regény minden alakja élő valóság s mind egyiken áldott epikai derű ragyog. Archaizáló nyelve is egyénien s ujszerűen stilizált, mégis ódon patinájú. Kár, hogy itt-ott föltünőbb nyelvi anakronizmusok csuszta be, miket néhány kis simitással el lehetett volna tüntetni.

„A ferde torony” már nem olyan harmonikus alkotás, mint a Szép ötvöslegény. Itt is pompásan megrajzolt alakok jelennek meg a színen, de már nem oly tervszerűséggel és arányos összefüggésben. A regény kiinduló ötlete maga is bizarr kissé. A bizarrságból előre predestinálódik az, hogy a dolognak csakis tragikus vége lehet, de az összeütközés (Bence és francia barátjának viszonyában) nincs kellően motiválva s a regény vége kissé el is van nagyolva. De ezt az alkotást is a zord idők korának levegője tölti meg s apróbb hézagai dacára is kvalitásos művészi teljesítmény. Darkótól, akinek ezek a kis regények négy év előtti írásai s akinek stílusa azóta erős ingadozásokat mutatott, azt várjuk, hogy fejlődése fölfelé fog haladni.

(d. j.)

ÁLOM*

Lassan este lesz.
A fény fog,
az ütem megáll,
mint gyujaszál
sercen a gondolat,
kihunyóban
a lélek.

De az álom
ködös tavaról,
belénk száll újra,
mint reszkető ökörnyál
ránk tapad.

B. PALOTAI BORIS.

* A szerző most megjelent könyvéből.

Franciaország

A második császárság korában csak Victor Hugo az, aki általános érvényre tesz szert. Halála után az irodalmi vezetést Leconte de Lisle, Sully Prud'homme és Francois Coppée veszik át. Ők a kor modern írói, akik részben folytatják Hugo modorát, részben új stílust teremtenek, azt a stílust, amelyből a századvégi irodalom táplálkozik. José Maria de Hérédia a „Les parnassiens”-nek nevezett szélsőséges iskola végpontja ebben az időben, Jean Richepin pedig a Baudelaire felé pesszimizmust és naturalizmust esigázza fel „Blasphèmes” című könyvében (1884). Ebből az irányzathól nő ki a „dekadensek” iskolája, vagy, ahogyan szívesebben nevezték magukat, a szimbolisták szeptája, amely már nem elégszik meg a pesszimizista naturalizmussal. A „magasabb gondolatvilág” kifejezésére új, ugyancsak magasabb stílust próbálnak teremteni és a reális szavakat szimbolikusan használják. Ez a nyelvet metrikus kibicsaklások és kifecamítások révén érik el a lírában, azaz akkori mértékkel mérve hajmeresztő eszközökkel. (Mégis ezek az eszközök teremtették meg a „modern” francia nyelvet.) Verlaine, Mallarmé, Henri de Regnier, Viéllé-Griffin tartoznak ide.

Az újra és mintegy erőszakosan tagolt nyelv a drámában is tért hódít, ahol a belga Maeterlinck álmofantáziákat teremt, néhol még erős naturalizmussal párosulva („Mona Vanua” című darabja). Rodenbach egész költészetét a szimbolizmus körébe borítja. Nála erőteljesebb Emile Verhaeren, aki himnikusan éneklie meg a nagyvárosok bábéli zürzavarárt és a nyomort. Az iskola legelőkelőbb folyóirata a „Mercure de France” és akkor lép fel Ivette Guilbert, aki megteremti az új sanszont és vele a modern párisi kabarét, (Budapesten, Nagy Endre).

A dráma fejlődése 1870 óta: eleinte az elveszett háború tragikus hangulata dominál és történelmi szindarabokat játszanak. Barbier és Bornier, két hamarosan elfelejtett író istenített dalnok a Párisnak. Őket váltja le hamarosan a tehetséges Coppée, Sardon és Erckmann-Chatrian, akik azonban csak alárendelt szerepet játszanak, mert a dicsőség és siker dacára hamarosan egy valódi színpadi nagyságnak Edmond Rostandnak adják át a helyet. Rostand a világhíressé vált és még ma is szívesen játszott „Cyrano”-val egy csapásra meghódítja a világszínpadot. Sardon, a francia kiskvárost és a nyárspolgárt viszi színpadra és Sarah Bernhardt számára sorra írja történelmi kiállítási darabjait, amelyek között csak a „Madame Sans-Gêne” maradt meg. Ezekkel szemben Édouard Pailleron a régebbi francia vígjáték szellemében ír kisebb-nagyobb sikerrel. Halévy és Meilhac egyrészt burleszkben, másrészt erkölcsdrámákban tombolják ki magukat. Lemaître, mielőtt beáll kritikusként, igen finom, eszszolt dialógusi darabokat ír, irányzat és fajsúly nélkül. Dreyfous, Lavedan, Portoriche a „magasabb” vígjátékokat igyekeztek megteremteni, viszont Gondinet, Clairville és Barrière a kabarét látják el vígjátékkal és burleszkkel. A második császárság kabarészínpadait (a későbbi német Posse-Theater) a naturalizmus kedvezőtlenül befolyásolja.

Féltucat író vonul fel, kisebb-nagyobb eredményeket is elérnek, de semmit sem teremtenek, ami maradandó lett volna. (Viszont Ausztriában Nestroy megteremti a klasszikus Posse-t, amely mint „Posse” Shakespeare vígjátékaival egyenrangú.) Ebben az időben kezdik saját színpadi ötlet híján a regényt színpadra átszegezni és így készül sorra Zola, Daudet, a Goncourt testvérek, Theuriet, Claretas, Glouvet, Bourget és Ohnet regényeiből színdarab.

A naturalizmus az egész vonalon diadalmaszkodik. Követelik az egyszerű cselekményt, valamint az erkölcsök hü ábrázolását. A színpad szószékké változik át. Az erkölessi eszme, a pszichológiai analízis dominál. Antoine megalapítja a szabad színházat (Théâtre libre), ahol az ismeretlenek és kezdők darabjait játsszák. Ezek közé tartozott: Ibsen, Tolsztoi, Turgenjev, Strindberg, sőt részben a fiatal Hauptmann is. Ez a szabad színpad termelte ki Franciaország legjobb színpadi íróit. Itt aratott először diadalt: Becqu, Hervien, Briex, Lavedan, Maurice Donnay. Két kevésbé ismert név: Signoret, aki humoros misztériumokat írt és Maurice Bouchor.

A legerősebb alkotások a regényírás körében születtek. A regényben is a pesszimizmus dominál. Balzac, Flaubert és Goncourt örökébe Zola lép, a naturalizmus megteremtője, aki „dokumentáris hűséggel” kopirozza a természetet és az embert a legaprólékosabb részletig figyel meg.

HAPPY END

Irtta: B. PALOTAI BORIS

A filmművészet kihozta a Sonny Boyt s itt érte el a csúcspontját mindaz, amit filmproducerek, scenáriumok, rendezők és — közönség produkáltak. Az előbbieket ugyanis odáig tökéletesdtek, hogy beláták, nem kell sem szírupos hangulatfilm, virágzó almafák között két egymáshajló szomjas ajak — premierplanban! — sem „monumentalfilm” rohanó tömeggel, népek, katonák.

Az ilyen darab vége mindenesetre az volt, hogy mindenki megtalálta a számítást és a holdagságot, a scenáriumíró vilálat vásárolt, a sztárok tejjgazdaságot, a darabban előforduló rabtól hörtönör lett vagy vezérigazgató, a lihegő démonból házvezetőnő, az elveszettnek hitt urilánykából táncosnő, a publikum pedig fellelegezve rohant a büffébe és cukrozott narancshéjat vásárolt meg fagyaltot stanióban.

Mert hát az ember dolgozik reggeltől, estig, váltóváltás és zálogház között jár költélcént a mindennapi kenyér megszerzéséért és szédülve néz le a mélységbe ahová egy hibás lépés, rossz lélegzetvétel következtében zuhanhat és nem meri elővenni a tejeskávé-vacsora után az ujságot mert a nagybetűs hírek arról számolnak be, hogy pusztítják az embert géppel, gázzal, a technika legújabb vívmányaival, s ha ez nem elég vitriollal és arzénnal, eszmékért vagy félhold sovány földért, egyre

Meg van győződve arról, hogy a világon a rossz diadalmaszkodik és ezért csakis az igazságra törekszik, hogy a rosszat ellensúlyozza. (71 kötetes „Les Rougon-Macquart” című műve a második császárság hü tükré.) Zola mellett Alphonse Daudet a humor és az ironia mestere. A naturalisták és pszichológusok közt áll Guy de Maupassant, aki az egyszerű konfliktusokat írja meg mindaddig ismeretlen lelki mélységgel. Paul Bourget ideges regényei a bűn problémájával foglalkoznak. Jules Lemaitre a részletfestést fedezi fel a francia regény számára, míg Anatole France azt az ironikus székspszist, amely valóban felszabadítólag hat egy az irodalomra, mint a közönségre. Paul Hervien erkölcsrajzokat ad regényformában. A svájci Edouard Rod, Brunetiére és Vogüe a tolstoiánus ujkérészettség eszméit propagálják. I. H. Rosny, egy testvérpár prehisztórikus és e mellett egészen modern párisi és londoni elbeszélések írnak. A Gyp néven ismert Martel-Mirabeau grófnő szatirikus társadalmi rajzokat ír; Ferdinand Fabre a pap lelki világát boncolgatja. Octave Fenillet a naturalizmussal szemben az ideálisabban felfogott emberi természetnek hódol. Henri Rabusson ilyen értelemben írja meg társadalmi regényeit. A „Revue des deux mondes” köré csoportosul: Ernest Daudet, Gréville, Bentzon, Hector Malot Léon de Tinseau. A kaszárnya regényrajzát Abel Hermant adja, míg az erotikus regény atyja Pierre Loti, a volt tengerésztiszt. A kor morálistája Barrès, akinek óriási sikere volt. Bourget, France és Coppée nyomán keletkezik a modern francia novella. Az újabban kialakult neokatólikus irodalomról (Caudel, Bernaus) külön kell beszámolni. A francia irodalmi mába pedig Pronst és Romain Rolland hatalmas oeuverja rejne bele determináló erővel. Ez a két név már a legutóbbi évek irodalmának az előfutárja.

megy — hogy tipornak bele lelki integritásban sáros csizmájú rendeletekkel.

A mozi az mégis valami más, mint a valóság, nincs ilyen életize, nem juttatja eszébe a lefoglalt ebédőt, a szifinksz meg a piramis jó messze van, majdnem olyan messze, mint az az előkelő ur ott az első felvonásban, akinek minden üzlete kitünően sikerül s a szemünk láttára gyűjti az aranyakat, olyan mint egy legenda...

Aztán bonyolult szerelmi történeteket néztek meg a mozikban, amiket német regényírók dolgoztak filmscenáriummal hollywoodi recept szerint, a legolcsóbb hatások szívéhez szállítva, meg nem értett asszonyok „hemmungos” fiatal lányok, le tört családapák és lelkiellettlerlő ügérkedő vigécek megtalálják a bevezető izgalmat a 8 felvonásos szenzációt, tájban, helyzetben, szereplőben, új megoldásban, (hm, hm...) rendezői ötletben és befejező részben, mikor a halottnak vélt apa feltámad, vagy hazajön Amerikából, megveszi a szemközti sarokházat, és a lányok hozomány nélkül férjhezmennek és Lon Chaney sértetlenül ugrik ki a robogó vonat alól, happy end!

A fő, hogy élünk, mondta mindenki és örült a tömeges megmenekülésnek.

Happy end!

A Singing Foolban meg mert halni egy kis gyerek, egyszerűen meghalt és ez valami olyan hallatlanul forradalmi volt, olyan fantasztikus, hogy az emberek ré-

szegre sirták magukat, a nőknél összeturódott a puder a sok könnytől, ezért később meg is haragudtak s előadás után azt mondták, hogy tulajdonképpen giccs az egész.

Természetesen giccs, éppen annyira giccs, amennyire az egész élet az. Mert nem giccs például, hogy a mi kis rikkancunk átkopralja a legvirágzóbb éveit, sebes a keze a szegénységtől, 7 éves kora óta családfenntartó és már nem tud beszélni, annyit ordít és a multkor láttam oda-támaszkodni egy hirdető oszlophoz, egyik lábával dörzsölte a másikat, mert fázott és fáradt volt és közbe dudorászott, hogy „lesz maga juszt is az enyém”.

De a filmek is kezdenek ébredezni, a

papírmásé felhőket és a kasirozott váratkat valóságos viharral helyettesítik tégla-ból épült egyszobás-konyhás lakással, és a darabok is észrevétlenül megváltoznak, hangot adnak mint az ujszülött gyermek, aki később értelmesebben fog tudni beszélni!

A fő, hogy a közönség most is megnyugodva szedelőzködik hazafelé és lassan hozzászokik, hogy ez is happy end.

Mert nem tudni mi jobb.

Továbbélni, időként megmentve, prolongálni a kinokat, mesterségesen lélegzeni és újból és újból injekciót kapni amivel ki lehet húzni még egy darabig, vagy komolyan lehunyni a szemet és úgy maradni örökre.

Hát nem ez a valódi happy end?!

KOZMETIKA

Az érzékeny bőr

Gyakran halljuk nőktől a panaszt, hogy arcbőrük tulságosan érzékeny, mindenre fokozottan, károsan és elcsufítón reagál. Annyi különböző szépséghibára fogják rá, hogy kizárólag a tulságos érzékenység okozza, hogy lássuk hát, mit jelent orvosi kozmetikai szempontból a túlérzékenység s milyen kozmetikai következményekkel jár ez az állapot.

Helyénvaló a túlérzékenység megállapítása olyan bőrű egyéneknél, akik a külső behatásokra — meleg, hideg, fény, mechanikai behatás, külsőleg alkalmazott gyógyszerek — egyaránt gyorsan, fokozott mértékben reagálnak. Főként a nagyon fehér, vékony, áttetsző, szárazbőrű egyének reagálnak ilyen fokozottan a külső behatásokra. Hidegben bőrük elkékül s ha utána meleg szobába lépnek, tulzott kipirulás, a bőrnek forró lüktetése következik be. Nap- vagy kvarcfény behatására bőrük gyorsan gyulladásban jön s a bőr szokásos leburnulása és nap ellen való megedződése nem történik meg, legfeljebb szeplők támadnak rajta. Izgatja az ilyen bőrt s kipirulást, sőt bőrgyulladást okoz gyapjúnak, trikónak vagy más nem sima szövésű ruhaneműnek közvetlenül a testen való viselése. Túlérzékeny bőrű férfiak arca valóságosan fáj a borotválkozás után. Egyéb-ként ártalmatlan tejkrémek, kenőcsök, kozmetikai szerek valóságos bőrgyulladást okozhatnak túlérzékeny bőrön. Gyógykenőcsökre is sokkal erősebben reagál az ilyen bőr s ezért a kenőcsök rendelésénél mindig tekintetbe kell vennünk a bőr valódi érzékenységét.

Az ilyen érzékeny bőrű egyéneknek legnagyobb gondot kell fordítaniuk bőrük kímélésére. Használjanak kifogástalan megbízható összetételű kozmetikai szereket, valóban puha krémmel kell védeniük bőrüket a kiszáradás ellen, az időjárás viszontagságaitól. Óvakodni kell a szélsőséges hőhatásoktól, erős napfénytől és szél-től. Közvetlenül a testen csak puha selyemből, vagy batistszövetből készült ruhaneműt legyen.

A bőr túlérzékeny reakcióját belső hajlamosság is okozhatja, így elsősorban a pajzsmirigy működési zavara.

A túlérzékenységnek azt a módját, amikor a szervezet csak bizonyos speciális ingerekre reagál, idioszinkráziának nevezik. Bizonyos vegyi anyagok (belsőleg, vagy külsőleg alkalmazott gyógyszerek, étel-miszeralkatrészek, vagy ipari termékek) a speciálisan túlérzékeny egyén bőrén csalánkiütészerű, vagy sömörzerű bőrkiütéseket okoznak. Sokszor az orvos és a páciens

hosszas megfigyelései és vizsgálatai tudják csak kideríteni, hogy mi váltja ki az ilyen speciális túlérzékenységet.

Semmiképpen sem lehet azonban elfogadni azt a laikus véleményt, hogy a bőrszirosság, mítesszer és a pattanás a bőr túlérzékenységének a következménye. Ellenkezőleg az ilyen bőr rendszerint igen ellentálló s erélyes terápiás beavatkozásokkal is jól megtűr.

A kozmetikai kezeléseknél és beavatkozásoknál megfelelően számolnia kell a bőr érzékenységi fokával és akkor nem történhet meg, hogy kisebb műteti beavatkozások, mint például a szőreltávolítás, marandó nyomot hagyjanak.

Dr. HÁRNIK HELENA.

Ki tud többet?

Egy tucat kérdés.

1. Ki volt és mikor élt Descartes?
2. Mennyi lakósa van Jaffának?
3. Hány nő kapott eddig Nobel-díjat?
4. Mi a Labour Party?
5. Milyen ujság az Izvestija?
6. Hol van Erzerum?
7. Mi az asszociáció?
8. Milyen hurjai vannak a brácsának?
9. Hogy hívták Don Quijotte lovát?
10. Mely magyar regények játszódnak a mai Szlovenszko földjén?
11. Ki Chaplin jelenlegi felesége?
12. Mik voltak Lindbergh első szavai, mikor Párisban ért?

*

Egy kérdés hibás. Ki tudja melyik? — A megfejtések két héten belül küldendők be. A megfejtők közt értékes könyvajándékokat sorsolunk ki.

Stárnypróbák

Ez már a téli szerelem.

Tar ják között hallgatva menni,
Merengni fonnyadt levelen,
s egy pillanatban észrevenni,
hogy már a nyárból nem maradt
két fájó szívnek semmi, semmi...
csak két kis szó: szív, száj felett:
Isten veled!

GYOPÁR ALFRÉD, (Prága, Liben.)

Muzsikál a hárfám.

Ha zivatar, rémes orkán fürgetege kerget,
Felzokogva, sírva keres a szívem men-
Ajkam reszket, lelkelem zokog, [helyet...
— Busra válnak a kis dalok.

Miket lantom penget.

CSÁNYI BÉLA, Kassa.

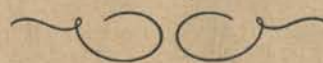
Kérdés.

Kérem magamtól, kérdem:
Bűn ez vagy érdem?
Igy az életet magambaszini
Ujuló, áldott ópiumnak.

Mások így nem tudnak
Ily észvesztetten élni
Mások ezélok után futnak
Mások nőnek, nagyobbodnak.

Napok alján, temetésen,
Mikor új fájdalom suhint,
Kérdem magamtól, megint kérdem:
Bűn ez vagy érdem?

LIPPA DÉNES, Zsolna.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Hibaigazítás. Mult számunkban a 114. oldalon dj. cikkéből „A szlovenszói líra és próza” értelemzavaró tördelési hiba folytán egy sor kimaradt. A cikk első hasábjának vége és a második hasáb kezdete helyesen így hangzott: „Elég rámutatnunk Mécs lírájának tömegeglázszerű, országos hatására, vagy Györy Dezső hátorhangú költészetének hatására, mely az ujarcu fiatal-ságot kovácsolja össze egy szellemi táborba.”

K. Sándor, Kassa. Örülünk, hogy helyesen látod a kérdést. A tények maguk helyett beszélnek.

D. István, Kassa. Novellákat s további kéziratokat várunk. A levél jövő számunkban jön.

B. G., Nyitra. Nincs igaz.

Csányi Béla, Kassa. A verseket figyelmesen és érdeklődéssel átolvastuk. Egy verset mutatóba mai számunkban közlünk. A régi költői iskolák finomérzésű hangjai szól belőlük.

B. Kálmán, Pozsony. Az ígéret bevaltatását várjuk. A többiekkel mi van? A levelek szét mentek. Minden festőművésziünket be akarjuk mutatni írásban és képben olvasóinknak, mert fórum nélküli festőművészeink ügyét a szívünkön viseljük s ezt meg is érdemlik.

Monte Carlo. Szereti hivatását. Lelkesedik érte s mivel nagyon intelligens, helyes ítélőképességgel tudja megválasztani a céljaihoz vezető utat. Gyorsan dolgozik és mégis hibátlan.

István, 26 éves. Eleven, bőbeszédű, jókedvű. Ideges, de nagy akaratereje van. Velezületett emberismerete folyton fejlődik. Nagy fejlődésképesség.

Sajóvölgyi kislány. Rendkívül ideges. Öreges vonások. Gyenge akarat. Szeret másokra támaszkodni. Finom lélek, vonzódik a művészetekhez.

Tudni szeretném. Nagy fantázia erélyvel és lendülettel párosulva. Igen érzékeny s ez gyakran sok szenvedést okoz neki. Melegen tud érezni. Szorgalmas és kötelességtudó.

Gyermekbarát. Erős érvényesülési vágy megfelelő akarat nélkül. Logikus gondolkodás nyíltszívséggel. Intelligens és művelt.

Vanitas vanitatum. Az említett baj, amennyire a távolból megítélhető, alighanem a kemény mosdóvíz eredménye. Mosdóvizébe mindig szórjon egy kevés pipereboraxot, a megtámadott bőrfelületre pedig kenjen naponta keveset valamely jóminőségű bőrfinomító szerből.

H. I. huga. Ha nincs szándéka később főiskolára menni, nem föltétlenül szükséges, hogy tanulmányait nyilvános iskolában folytassa. Elég ha otthoni studiumok

révén igyekszik megszerezni az általános műveltséget. Tartsa magát körülbelül a középiskolai tananyaghoz.

K. E. Ötletesség eredetiséggel. Fantázia művészi hajlamokkal. Modern gondolkodás előítéletek nélkül.

B. L. Nagyon szorgalmas, buzgó, de körültekintő. Szeret kritizálni, miközben önmagát sem kíméli. Élvtágyó.

Irén asszony. Nincs sorsával megelégedve s ez multjára is vonatkozik. Tud lemondani, ha kell hangtalanul és panasztalanul. Intelligens.

Margit. Kedves és közvetlen. Világos, logikus gondolkodás. Igen értékes egyéniség. Akarata erősebb is lehetne.

Muzsikus. I. Nagyon sajnáljuk, Nagyságos Asszonyom, hogy a barátnőjének kell igazat adnunk. Uri társaságban nem szokás a férfiakat tanár ur-nak, doktor ur-nak, tanácsos ur-nak stb. szólítani. Egyszerűen a vezetéknevüket szokás mondani — ur nélkül, — vagy pedig kerülni a megszólítást. Hogy ez helyes vagy helytelen szokás-e, azon lehet vitatkozni. Az azonban kétségtelen, hogy annyira általános az a szokás, hogy aki vét ellene, arra rámondják: látszik, hogy nem sokat forog uri társaságban. Vannak ilyen formáságai — ur nélkül, — vagy pedig kerülni a megszólítást. Hogy ez helyes vagy helytelen szokás-e, azon lehet vitatkozni. Az azonban kétségtelen, hogy annyira általános az a szokás, hogy aki vét ellene, arra rámondják: látszik, hogy nem sokat forog uri társaságban. Vannak ilyen formáságai a társas érintkezésnek, amelyeket el kell fogadnunk, ha emberek között akarunk élni. Mint ahogyan a divatot is bizonyos főkig követnünk kell. Nem okos dolog olyasmival ellen lázadozni, amin lázadózással csak gyűlöletet változtathatunk. Különösen, ha ilyen aránylag csekély dologról van szó. Olvasóinknak, akik hasonló kérdéssel fordultak hozzánk, már többször emlékeztetükbe idéztük azt, amit Merlin báróról mondanak. Herczeg Ferenc híres színművében, „A dolovai nábob leánya”-ban: „A kastélyban mindenki tegeződik egymással. Csak őt szólítják urnak. Báró urnak. Biztos jele annak, hogy nem ur”. Idegen nyelvekben persze egészen másképpen van. Az angol sokszor még az édesapját is Sir-nek: urnak szólítja, de az apósát aztán egészen biztosan Mr. Greene-nek, (Greene urnak) s az anyósát Mrs. Greene-nek (Greenené asszony)nak, ha csak idővel olyan barátságba kerülnek, hogy a hölgy egyenesen fölhatalmazza őt a bizalmasabb megszólításra. Nem úgy, mint nálunk, ahol sokszor már az eljegyzésen mamának és papának szólítják egymás szüleit a jegyesek, akik alig ismerik egymást s valamennyi leendő sógor és sógornő már az eljegyzésen össze-tegeződnek, ami nem éppen kellemes, ha az eljegyzés néhány hét múlva felhomlik. Az előbb mondottakból következik, hogy külföldiek más elbírálás alá esnek. Őket igenis ur-nak kell szólítani, sőt még asszonyaikat sem szabad tegezni, hanem gnädige Frau-nak, Ma-

dame-nak, stb. kell őket szólítani. II. A művész, aki nem tartozik a bizalmasabb társasághoz, esetleg csakugyan kivétel lehet. A művészek más elbírálás alá esnek s a megszabott társadalmi formákhoz ők sokszor nem hajlandók alkalmazkodni. III. Ha a fiatalembereket nem akarja keresztnevükön szólítani, szólítsa őket is a vezetéknevükön, vagy kerülje a megszólítást.

Jelen évfolyamunk 2. számában közölt keresztnevekről helyes megnevezés: Vízszintes sorok: 1. Megfellebbezhetetlen. 18. Oldenburg. 19. Oil. 20. Szelé. 21. Nt. 22. La. 23. Li. 24. Al. 25. Mez. 27. T6. 28. Mennyiség. 31. Béke. 33. Elmék. 36. Der. 37. Zsoké. 39. Öt. 40. Stalagmit. 43. Sé. 44. Irokko. 45. Brestlitowsk. 49. Or. 50. Utica. 53. Gioacchino. 54. Rs. 55. Ideális. 57. Kis. 57a. Cisz. 58. E. 59. Araszos. 62. Toldás. 64. Za. 65. U. 66. Nd. 67. Eke. 68. Urosz. 69. Ibag. 70. Eltakar. 73. Jeromos. 76. Kf. 77. Leon. 78. Reh. 80. Rag. 81. Rasa. 84. Mli. 85. Aktiv. 87. D. 89. Triv. 91. Elni. 92. Bacacsin. 97. Adá. 98. Lee. 99. Találós mese. 102. Bér. 103. Trapezunt. 105. Sasso. 107. Titánia. 109. Toronto. 112. Les. 113. Efezus. (Diana temploma.) Függőleges sorok: 1. Montesquieuelmélete. 2. Eltölt. 3. Gd. 4. Felkél. 5. Ena. 6. I.b. 7. Eule. 8. Brindisi. 9. Bg. 10. Zoli. 11. Hi. 12. Elmés. 13. Ssz. 14. Tc. 15. Levé. 16. El. 17. Németország fővárosa. 24. Ayr. 26. Egs. 30. Szétszorog. 31. Bérkoesi. 34. Marie. Antoinette. 35. Kabala. 38. Kisu. 43. Sic itur ad astra. 46. Lak. 47. Oh. 48. Wincor. 52. Cárda. 60. Ok. 61. Sej. 63. Lom. 71. Lelle. 72. Ark. 74. Er. 75. Sa. 79. Hibáz. 83. Arabs ló. 86. Valuta. 88. Csenne. 90. Édesem. 93. Kimon. 94. Cn. 95. Is. 96. Nesop. 99. Tanu. 100. Ápis. 101. Lead. 104. Ráz. 106. A. 108. If. 110. Ot. 111. Tu.

A helyesen megnevezők közül Kovács Gyula, Borzova, Rónay János, Kálna és Sárkány I., Pozsony, egy-egy könyvjutalmat nyertek.

Főszerkesztő: Györy Dezső.

Felelős szerkesztő: Szvatkó Pál dr.

Főmunkatárs: Márai Sándor.

Kiadó: Tarján Ödön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Praha II., Panská 12/III. — Nyomatott: Lipcsei Könyvkiadó R. T. nyomdájában, Lipcsében.

A nyomásért felelős: H. Pfeiffer.

A címfejeket Schneller Pál rajzolja.

Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem adunk vissza.

A lap küldését a postaminisztérium a 216.729 VII. 1928. sz. alatt engedélyezte.

Amatőrfénykép-pályázatunk

Első sor: Magyar Densőné, Budapest: Virágszik a park. Markovich Piroška, Zólyom: Garabne sopra. Dr. Opekár Géza, Munkács: Ausztráliai gyömolcstelep. — Második sor: Dr. Frenyó Lajos, Debrecen: Fatemplom. Dr. Samrjay Emil, Eperjes: Villánk glycinia virágáskor. Janssen Tibor, Kövecses: Hegyek. — Harmadik sor: Peták Pál, Prága: A drezdai Zwinger. Maléter Istvánné, Eperjes: Velence. — Negyedik sor: Fess, Salovenszkó: Interieur. Dr. Osswald László, Eperjes: Maxi. Mega D., Losonc: Tó.

Apikról szó esik...

1. H. Carter, angol archeológus, Tenkamen sírjának felfedezője, aki Nagy Sándor sírhelyét akarja felkutatni. 2. A papagály, a legújabb betegség terjesztője. 3. Ápponyi Albert gróf legújabb fényképe.

4. Maud Loughlin, híres angol táncosnő, a londoni botránykrónika sokat szereplő hősnője, farsangi cigányjelmezben. 5. Lili Dagover, a nagy német moziszenésznő újabb magyar tárgyú filmekben arat nagy sikereket.

Brokátbársony
estélyi kabát
alaszkaróka-prémmel

PENSION IRIS

BRATISLAVA - POZSONY

LORINCKAPU ucca 17 (Central Passage)
Tel. 34-52 — Tulajdonos: DR. INSTITORIŠNE

Fővárosi Hótel-Pension a város központjában
Napi és hónapos szobák — Teljes ellátás
Modern komfort — (villanyvilágítás központi
fűtés, folyóvíz, fürdőszoba, telefon, lift stb.)
Étterem — Társalgó szalon — Házikonyha

M
A
N
D
A
R
I
N

M
A
N
D
A
R
I
N

SOCIETE ANONYME GEMERIEUNE A ROZNAVA

Ötlet, gondolat, élc, a mai élet problémái

Karinthy Frigyes
könyveiben

Capillária. Regény.	Kč 24.—
Nevető dekameron	„ 32.40
Harun al Rasid	„ 25.20
Minden másként van	„ 40.80
Két hajó	„ 24.—
Esik a hó	„ 19.20

A ragyogó kötetek egyenként
és együtt kaphatók. Megrendelhetők a

Képes Hét
kiadóhivatalában, Prága II, Panská 12, III

Gyermekek részére a legolcsóbb könyv

Köves Károly:

Gyermekvilág-a

Versek, mesék, példázatok, gyermekkori emlékek

Ára Kč 8.—

Kapható a Képes Hét kiadóhivatalában,
Prága II, Panská 12, III

Kérjük a könyv árát, valamint 3 K portóköltséget
előre beküldeni

Ha szívből akar kacagni, rendelje meg

Köves Károly:

Ne vessünk!

című könyvét, mely válogatott adomákat, tréfákat
és szójátékokat tartalmaz

Ára Kč 8.—

Kapható a Képes Hét kiadóhivatalában,
Prága II, Panská 12, III

Kérjük a könyv árát, valamint 3 K portóköltséget
előre beküldeni

Legpompásabb ajándék

Esáky Sándor

a szakácsok császárnak szakácskönyve:

a XX. század szakácsművészete.

Az 1000 oldalas, 150 képpel diszitett ha-
talmos albumalaku könyv gazdagon ara-
nyozott vászonkötésben

130.— Kč

Kapható a Képes Hét kiadóhivatalában,
Prága II, Panská 12, III